Omgevingsvisie
Edam-Volendam
Samen zetten we koers!

Verkenningen | Samen zetten we koers!

Voorwoord | Samen zetten we koers!

Verkennen van ruimte en richting: samen zetten we koers!
Gemeente Edam-Volendam gaat een omgevingsvisie maken. Een omgevingsvisie is een nieuw beleidsinstrument onder de Omgevingswet dat richting geeft aan de toekomst van de gemeente. Het geeft de strategische doelen voor onze 'fysieke leefomgeving' weer. Die leefomgeving omvat bijvoorbeeld gebouwen, infrastructuur, water of landschap. Maar ook lucht, bodem, geluid of duurzaamheid zijn daar onderdeel van. Welke doelen stellen we ons voor onze leefomgeving? Wat voor gemeente willen wij in de toekomst zijn? Hoe ziet onze leefomgeving van de toekomst eruit? Wat zijn de kwaliteiten en de verbeterpunten, welke uitdagingen komen op ons af? Wat zijn onze wensen, kansen en behoeftes voor de toekomst?

Om dergelijke vragen te beantwoorden, gaan wij die verschillende onderdelen van onze leefomgeving niet apart maar in *samenhang* bekijken. En dan doen we niet van achter een bureau. Het maken van de visie en het bepalen van de koers doen we graag *samen*!

De gemeente is geen autoriteit die alles bepaalt. De gemeente dient burgers en ondernemers, regisseert en maakt daar waar belangen botsen een weloverwogen keuze. Niet 'de regel' zelf, maar het belang daaràchter is doorslaggevend. Vanuit een flexibele houding en gelijkwaardigheid worden participatie, initiatieven en inspraak door de gemeente ondersteund en gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in relatieonderhoud. Dit geldt ook voor het proces voor het maken van de omgevingsvisie!

Het voorliggende document is een weergave van de eerste stap in het proces; het geeft richting én ruimte voor de gesprekken over de toekomst in stap twee van het proces.

Wat hebben we? Waar gaan we over in gesprek?
We doen geen werk dubbel. In het voorliggende document vatten we bestaande visies en ambities samen. Lopende visietrajecten, projecten, participatieprocessen en initiatieven worden bekeken. Ook analyseren we het beleid van andere overheden. Resultaat: een basisdocument met een beschrijving van de 'rode draad': Wat hebben we al? Wat willen we nog weten? Onderwerpen die onlangs al breed zijn besproken en in samenhang zijn opgesteld komen terug in stap drie en vier.

Met wie gaan we in gesprek?
We gaan gericht in gesprek. Op basis van de onderwerpen, doen we een verkenning naar bewoners, bedrijven, organisaties en overheden die we willen spreken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Hoe gaan we in gesprek?
We beschrijven hoe we in gesprek gaan. Om mensen uit Edam-Volendam goed bij de omgevingsvisie te betrekken, zetten we verschillende communicatie en participatie middelen in en maken we vooraf afspraken.

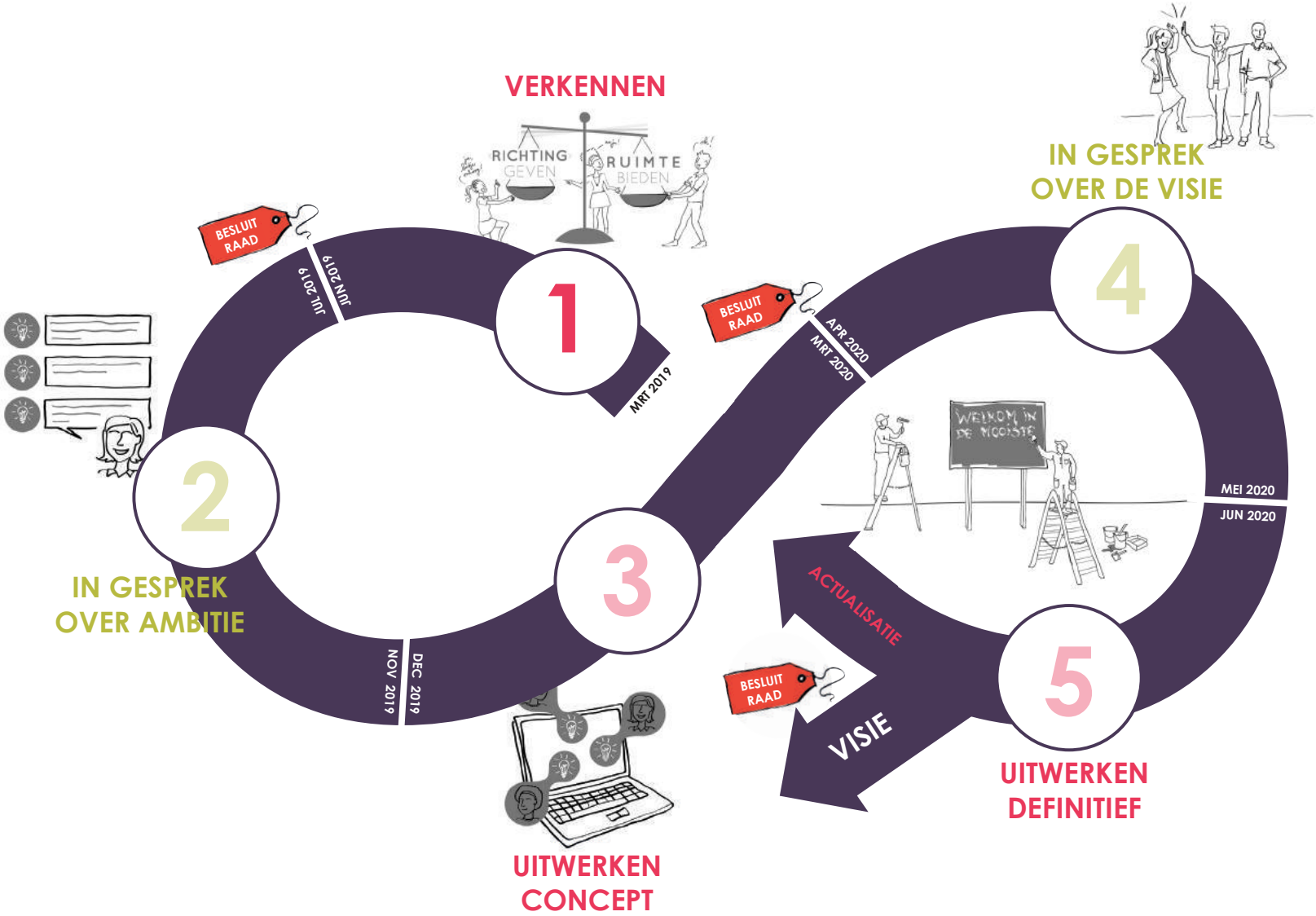
VERKENNEN
RICHTING GEVEN
RUIMTE BIEDEN
1
MRT 2019
BESLUIT RAAD
JUL 2019
JUN 2019
2
IN GESPREK OVER AMBITIE
NOV 2019
DEC 2019
3
UITWERKEN CONCEPT
BESLUIT RAAD
APR 2020
MRT 2020
4
IN GESPREK OVER DE VISIE
WELKOM IN DE MOOISTE
MEI 2020
JUN 2020
5
UITWERKEN DEFINITIEF
ACTUALISATIE
VISIE
BESLUIT RAAD

Inhoudsopgave | Verkennen van ruimte en richting

Inleiding | Nederland stapt over op de Omgevingswet **pagina 06**

Doel | Wat willen we in Edam-Volendam bereiken met de Omgevingsvisie? **pagina 08**

Analyse | Hoe ziet onze leefomgeving er nu uit? **pagina 10**

Inventarisatie beleid en ambities | Waar zit op dit moment visie in? **pagina 14**

Inventarisatie trends en ontwikkelingen | Welke grote vraagstukken komen er op ons af? **pagina 28**

Inventarisatie overlegstructuren | Met wie zijn wij in gesprek? **pagina 32**

In gesprek over ambitie | Hoe ziet de volgende stap eruit? **pagina 36**

Waar gaan we over in gesprek? pagina 36

Met wie gaan we in gesprek? pagina 38

Hoe gaan we in gesprek? pagina 40

Inleiding | Nederland stapt over op de Omgevingswet

In Nederland hebben we nu veel verschillende wetten en regels over bouwen, verkeer, wonen, erfgoed, milieu, natuur en water. Om het eenvoudiger en overzichtelijker te maken, treedt in 2021 de *Omgevingswet* in werking.

De Omgevingswet bundelt al deze wetten in één wet. De bedoeling is dat bedrijven, bewoners en overheden makkelijker zaken kunnen doen op het gebied van ruimtelijke ordening. Er komt meer ruimte voor initiatief, er zijn minder vergunningen nodig en de procedures worden korter. Alle digitale informatie is op één plek te vinden.

De Omgevingswet richt zich ook op meer duurzaamheid, meer maatwerk en het beter betrekken van de samenleving bij ruimtelijke plannen.

Omgevingsvisie, omgevingsplan en programma

Bij de Omgevingswet horen nieuwe 'instrumenten', zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en het programma. Elke gemeente moet met deze instrumenten gaan werken. Welke instrumenten gebruiken we nu in Edam-Volendam? Op dit moment hebben we twee structuurvisies en aparte visies over onderwerpen als verkeer, wonen, bouwen, zorg, milieu, water en natuur. Niet alle stukken zijn meer actueel. Daarnaast hebben we een groot aantal verschillende bestemmingsplannen met de (bouw)regels per gebied.

Waar gaan we naar toe?

We willen dat ons ruimtelijke beleid simpeler wordt, met minder regels en meer ruimte voor initiatief. Daarom maken we:

- *Eén visie voor alle onderwerpen die met de leefomgeving te maken hebben: de omgevingsvisie.*
- *Alle lokale regels over de leefomgeving komen in één omgevingsplan. De verschillende bestemmingsplannen worden hierin opgenomen.*
- *De visie kan verder worden uitgewerkt in programma's. Een programma kan over een thema gaan, zoals landbouw of toerisme. Een programma kan ook gericht zijn op ontwikkeling van een gebied.*

Hoe de gemeente Edam-Volendam wil omgaan met het invoeren van de Omgevingswet staat in het Ambitiedocument Omgevingswet. Door het opstellen van de omgevingsvisie geven we mede invulling aan deze ambities.

De omgevingsvisie van Edam-Volendam

De omgevingsvisie is een toekomstvisie voor onze (ruimtelijke) leefomgeving. Elke gemeente moet één omgevingsvisie voor haar grondgebied vaststellen. Dit is geen optelsom van bestaand beleid, maar een samenhangende visie over alle terreinen van de ruimtelijke leefomgeving. Het is de bedoeling dat de omgevingsvisie in 2020 klaar is.

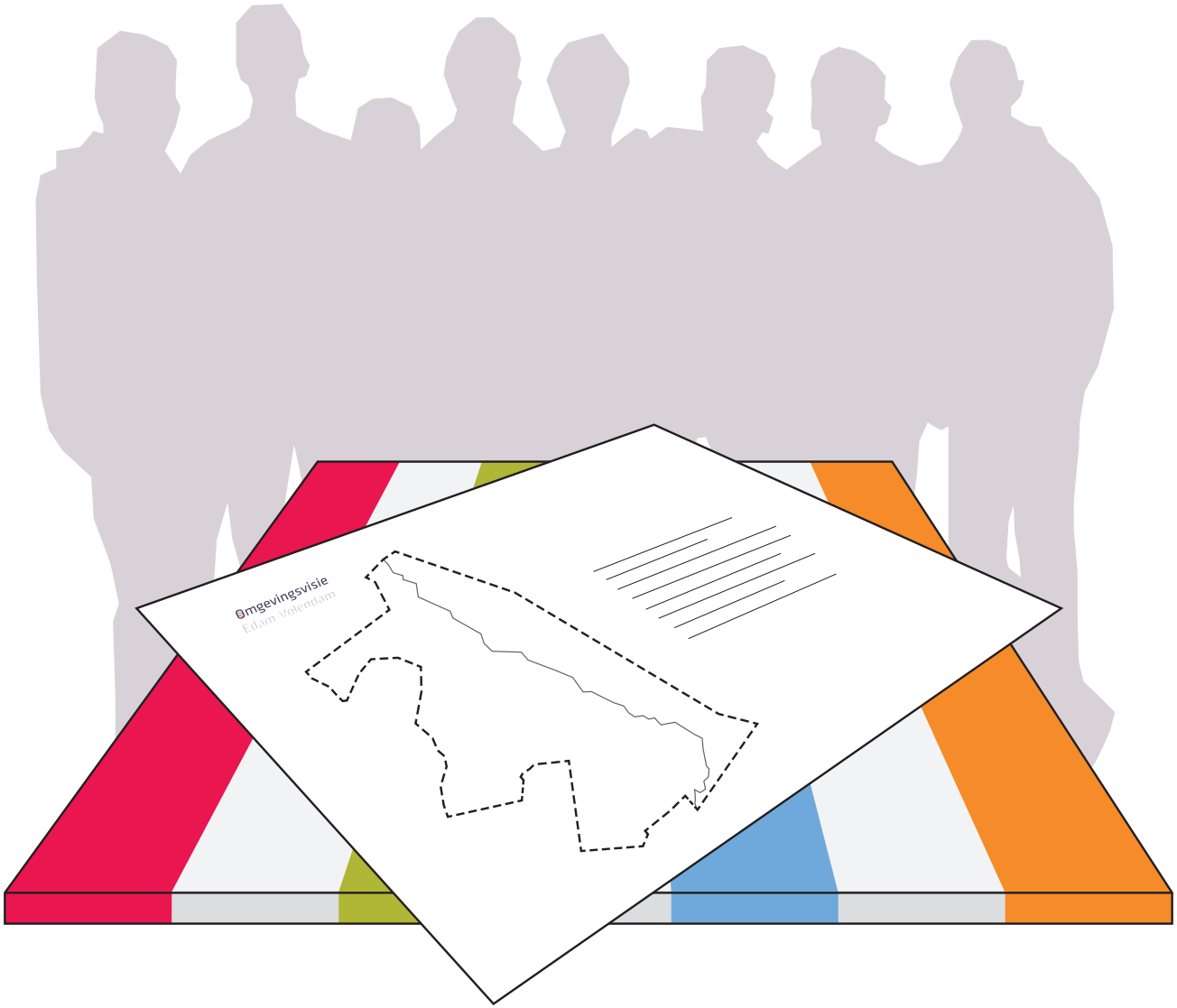
Omgevingsvisie
Edam-Volendam

Doel | Wat willen we in Edam-Volendam bereiken met de Omgevingsvisie?

In Edam-Volendam hebben we voor onze leefomgeving nu veel verschillende visies over uiteenlopende onderwerpen. Dat is onoverzichtelijk en gaat ten koste van de samenhang. Wij willen dat ons beleid simpel en overzichtelijk wordt, met minder regels en meer ruimte voor initiatief.

Daarom maken we één visie voor alle onderwerpen die met de leefomgeving te maken hebben: **de omgevingsvisie**.

Het invoeren van de omgevingsvisie is voor elke gemeente verplicht. Hoe die visie eruit ziet en wat er precies in staat, dat is vrij. Daarom willen we dat onze omgevingsvisie aansluit op wat we belangrijk vinden in Edam-Volendam: onze kernwaarden en ambities.

Met het invoeren van de omgevingsvisie willen we drie dingen bereiken:

1

Een goede leefomgeving in Edam-Volendam
We vinden het belangrijk dat iedereen in onze gemeente op een prettige manier kan leven. Kinderen moeten bijvoorbeeld veilig buiten kunnen spelen, jongeren en ouderen hebben een goede plek nodig om te wonen en er is zorg voor elkaar. Ondernemers hebben ruimte om bedrijven te starten en te laten groeien. Toeristen zijn welkom en tegelijkertijd kunnen onze bewoners op een goede manier wonen en werken. De gemeente heeft als taak om hiervoor te zorgen. In onze omgevingsvisie geven we daarom aan hoe we werken aan een ***goede leefomgeving*** voor onze bewoners, ondernemers en bezoekers. We beschrijven hoe we die leefomgeving op een goede manier kunnen beheren, beschermen, gebruiken en ontwikkelen.

2

Duidelijke visie voor de toekomst van Edam-Volendam

De komende jaren komen er grote vraagstukken op ons af. Hoe gaan we om met bewoners die steeds ouder worden? Hoe zorgen we dat iedere woning van het gas af gaat? Hoe gaan we om met het tekort aan woningen in de regio? Hoe houden we droge voeten als de bodem daalt en het steeds vaker regent? Hoe zorgen we voor een goede toekomst voor onze bedrijven en boerderijen? Om antwoord te kunnen geven op dit soort vraagstukken hebben we een visie voor de toekomst nodig. We kunnen deze vraagstukken ook niet los van elkaar zien. We maken daarom één visie, waarin al die verschillende onderwerpen in ***samenhang*** worden bekeken.

3

Ruimte voor initiatief

Onze gemeente zit vol met ondernemende mensen, verenigingen en bedrijven. Zij maken met hun initiatieven onze omgeving tot wat die is. Wij willen ze daarvoor voldoende mogelijkheden en een goede dienstverlening bieden. Dit staat beschreven in ons ambitiedocument voor de Omgevingswet. In de omgevingsvisie willen we hier een vervolg aan geven. De omgevingsvisie beschrijft straks de gewenste ontwikkelingsrichting van onze leefomgeving. Met de visie geven we ***ruimte aan initiatieven***, zeker als die plannen bijdragen aan de gewenste koers. En de visie geeft een duidelijke richting om samen te werken aan een goede leefomgeving. Samen, uitnodigend, servicegericht en met ruimte voor maatwerk.

Analyse | Hoe ziet onze leefomgeving er nu uit?

Positionering

Gemeente Edam-Volendam is een uitgestrekte, grotendeels landelijk agrarische gemeente, aan het Markermeer. Edam-Volendam is onderdeel van regio Zaanstreek-Waterland in de noordvleugel van metropoolregio Amsterdam. Het bestaat uit de plaatsen Beets, Edam, Hobrede, Kwadijk, Middelie, Oosthuizen, Schardam, Volendam en Warder en een gedeelte van de polder De Purmer. Iedere kern heft een eigen karakter en identiteit.

Ontstaansgeschiedenis

De individuele identiteiten van de verschillende kernen komen voort uit de ontstaansgeschiedenis, wat tegelijkertijd ook een bindende factor is tussen de kernen.

De ontwikkeling langs veenstroom de IJe, waar zowel Edam als Volendam hun naam direct of indirect aan te danken hebben, was zeer bepalend voor de ruimtelijke structuur van beide kernen. De IJe liep door 'Zeevanck' van de Beemster naar de Zuiderzee. Omstreeks 1230 werden de zeegaten van de Zuiderzee afgedamd. De stad Edam ontwikkelde zich vervolgens als nederzetting aan de rivier de IJe. De naam Edam is een verwijzing naar de IJe-dam, die aangelegd werd om de overslag tussen de IJe en de handelsweg mogelijk te maken. In 1357 kreeg Edam stadsrechten. Tegelijkertijd werd er een nieuwe verbinding van Edam en de Purmer naar de Zuiderzee gerealiseerd: het Oorgat.

Het Zuiderzeegat bij Volendam werd juist dichtgemaakt. Door deze sluiting ontstond de Folledam (later Volendam) tussen de Zuiderzee en het achterliggende Volendammermeer. De eerste vermelding van Volendam stamt uit 1460.

Zeevang lag 'gevangen door de zee' ingeklemd tussen de Beemster, de Purmer en de Zuiderzee. De regio kent grofweg twee verschillende typen dorpen. De Dam- dijkdorpen ontstonden op een dijk of dam terwijl de lintdorpen langs een weg in het landschap tussen de dijken in liggen. Het dorp Middelie - midden in de gemeente - herinnert ook nog aan de IJe: oorspronkelijk heette dit dorp dit Middel-IJe.

In het begin van de 16e eeuw werden de vestingwerken van Edam aangelegd. Twee eeuwen later (ca 1830) worden de poorten afgebroken en de stadsmuur omgevormd tot aarden wal. Vandaag de dag kan de vesting bewandeld worden en is het een dankbare, duidelijke afbakening van het historische centrum.

Volendam ontstond in de 15e eeuw als vissersnederzetting met een aantal huizen aan de dijk. Vervolgens werd het dorp uitgebreid op een compact stukje grond dat tegen de dijk aan lag: het Doolhof. De hoge dichtheid hiervan heeft te maken met het feit dat toentertijd het Volendammermeer nog niet was drooggelegd. Dit gebeurde pas in 1640.

Edam en Volendam hebben na de tweede wereldoorlog een grote stedenbouwkundige ontwikkeling doorgemaakt en zijn inmiddels tegen elkaar aan gegroeid. De jongste wijken zijn De Broeckgouw in Volendam en De Keetzijde in Edam, die beide door de gemeente zelf zijn ontwikkeld als antwoord op een zeer grote behoefte aan woningen onder de starters in onze gemeente.

Typisch Edam-Volendam

Edam, De 'Parel van Holland'. Van kaasmarkt tot versierfiets. De Edammer kaas heeft wereldwijde bekendheid en het stadje verrast elke bezoeker! In Edam heeft het leven zich honderden jaren binnen de vesting afgespeeld. De beschikbare ruimte in de stad was beperkt en de ruimtedruk groot, waardoor elke vierkante meter nauwkeurig is gepland. Hierdoor zijn er in Edam veel verschillende functies op een relatief klein oppervlak. De manier waarop deze ruimtes zijn georganiseerd geeft een kijkje in de geschiedenis van deze koopmansstad. De noord-zuid verbinding laat de oorspronkelijke oriëntatie zien en herbergt ruimtes van het publieke leven. De oost-west verbinding staat in het teken van de haven en de voormalige Zuiderzee. *Moet deze cultuurhistorische parel nog intensiever worden beschermd, of moet Edam naast een goede bescherming zich juist ontwikkelen om de unieke kwaliteiten te behouden voor de toekomst?*

afbeelding: Edam van de toekomst?

Van kunst op de dijk tot kunstgras in de voortuin. Volendam is, anders dan Edam, ontstaan langs de dijk en georiënteerd op de haven. De haven, het weidse uitzicht over de voormalige Zuiderzee en alle activiteit maakt dit tot het hoofdmoment van Volendam. De bekendheid van Volendam heeft mede zijn oorsprong in een vroege vorm van 'city branding'; kunstenaars mochten van een slimme hoteleigenaar overnachten in ruil voor een schilderij. Andere schilderijen van het leven hier gingen de wereld over. Het beeld van klederdracht en klompen was geboren. De dijk met de visserij, de dijkhuisjes en de klederdracht is nu nog steeds een krachtig exportproduct en trekt veel bezoekers naar het dorp. 'Het nieuwe Volendam' speelt zich achter de dijk af. Een samenleving met grote sociale betrokkenheid en controle. 'De Volendammer' is misschien iets wat eigenwijs te noemen, maar wellicht zijn deze hardwerkende en ondernemende mensen juist daarom wel heel succesvol. *Hoe benutten we dit ondernemerschap voor een succesvolle toekomstige Volendamse leefomgeving?*

Van verzonken dorp tot kamperen bij de boer. Het landelijk gebied van Zeevang ligt tussen de voormalige Zuiderzeedijk en de ringdijken van de Beemster en de Purmer. Het heeft een zeer open karakter en de invloed van het water is hier onmiskenbaar aanwezig. Het veenweidelandschap wordt agrarisch gebruikt, heeft grote natuurwaarden en trekt veel recreanten. Je kunt er niet alleen heel goed fietsen, maar het gebied leent zich ook heel goed voor wandelen, kanoën, skeeleren en schaatsen in de winter. De natuurlijke hagelwitte schelpstrandjes aan het Markermeer lenen zich voor zonnen, picknicken en (kite)surfen bij de juiste wind. De dorpen in Zeevang zijn allemaal lintdorpen met doorzichten naar dat mooie achterliggende landschap. Ze verschillen van elkaar door hun positie aan de Zuiderzeedijk, langs één van de ringdijken, of in het open landschap. Een kerk of school vormt over het algemeen het centrum van de verschillende dorpen. Oosthuizen heeft de voorzieningen. Beets en Hobrede stralen rust en ruimte uit. Schardam heeft een sterk recreatief karakter. In

Warder en Kwadijk wordt wonen en werken gecombineerd en in Middelie zijn de agrarische waarden en natuurwaarden goed voelbaar. *Hoe kunnen die kernkwaliteiten zich verder ontwikkelen?*

Het deel van de Purmer binnen de Gemeente Edam-Volendam is een kenmerkend polderlandschap met een grootschalige verkaveling. De openheid van dit gebied vormt een ruimtelijke groene buffer tussen de verstedelijking van onze gemeente die van Purmerend. *Blijven we inzetten op behoud van de groene buffer?*

Feiten en cijfers

De totale oppervlakte van de gemeente bedraagt ca. 8.000 ha. Ongeveer 36% van dit oppervlak bestaat uit water. Het land gebruiken we voor 79% voor agrarische doeleinden. We zijn dus een echte waterrijke en agrarische gemeente! *Hoe ziet de toekomst van dit landschap eruit?*

Er wonen ongeveer 36.000 mensen in bijna 15.000 woningen. Edam-Volendam kenmerkt zich door een percentage koopwoningen dat opmerkelijk hoger is dan het gemiddelde in Nederland. Dat betekent ook dat het percentage sociale huurwoningen en particuliere huurwoningen kleiner is dan gemiddeld. Met 87,3% ééngezinswoningen binnen de totale woningvoorraad en een gemiddeld huishouden van 2,45 personen, zou je kunnen zeggen dat we ook een 'gezinsgemeente' zijn. *Hoe zal dit in de toekomst zijn? Hebben we dan nog steeds grote behoefte aan die ééngezinswoning?*

In Edam-Volendam zijn twee keer zoveel zzp-ers actief als gemiddeld in Nederland. In vergelijking verdienen zij gemiddeld meer, en zijn er minder zzp-ers met lage inkomens. Dit is toonbeeld van het ondernemerschap. *Hoe gebruikt de ondernemer de leefomgeving en hoe ontwikkelt zich dat in de toekomst?*

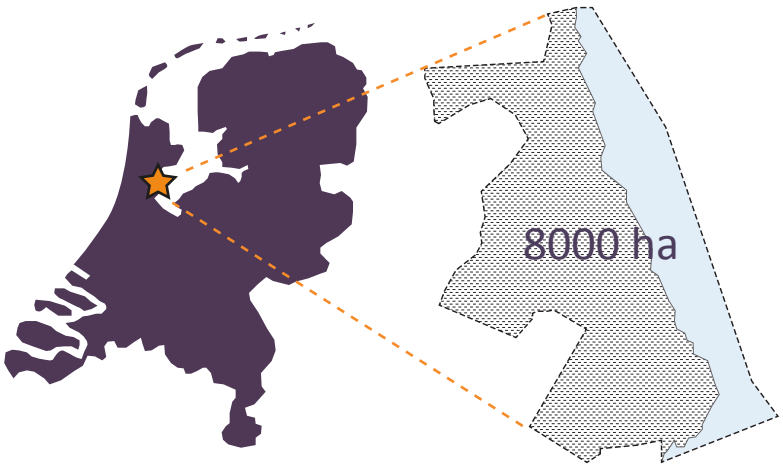

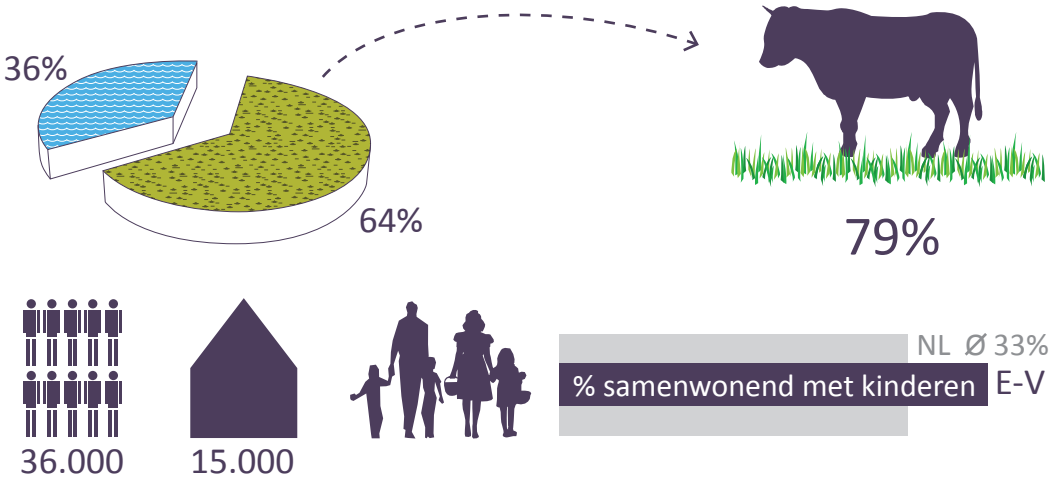

Inventarisatie beleid en ambities | Waar zit op dit moment visie in?

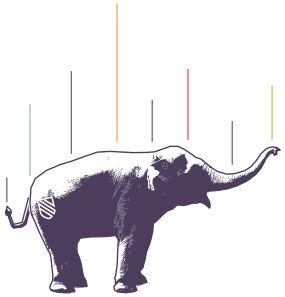

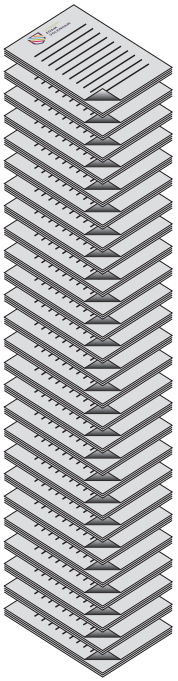

Wat hebben we al? In dit hoofdstuk benoemen we *alle hoofdlijnen van bestaande beleid* dat van invloed is op onze leefomgeving.

Op dit moment hebben we in de gemeente al veel doelstellingen en beleid. Soms gaat dit specifiek over één onderwerp, soms zoekt het juist meer een samenhang tussen verschillende onderwerpen. In de documenten staan ook soms wensen of gaat het over concrete projecten.
Alles wat actueel is en past binnen de doelen en regels van de Omgevingswet, geldt als basis voor de visie en is kader voor het gesprek in stap 2. Alles wat niet meer actueel is, of wordt beïnvloedt door vraagstukken en uitdagingen die op ons af komen, is onderwerp van gesprek.

Met een 'stoplicht' geven we in hoofdlijnen aan of dat beleid in relatie tot de Omgevingsvisie:

- niet meer actueel is,
- mogelijk wordt beïnvloed door grote vraagstukken en/of de samenhang met andere onderwerpen, of mogelijk geactualiseerd moet worden,
- actueel is en past binnen de Omgevingswet.

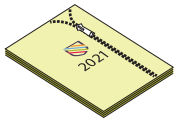

Structuurvisies

De huidige gemeente Edam-Volendam is een fusie van de oude gemeente Edam-Volendam en de gemeente Zeevang. De structuurvisies van de beide gemeenten zijn met de fusie voor het grondgebied blijven bestaan. Stuctuurvisies hebben hun uitwerking in andere beleidsdocumenten en in concrete programma's en projecten.

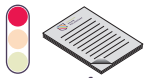

Structuurvisie Edam-Volendam

Actueel of onderwerp van gesprek? **Diverse onderwerpen, programma´s en projecten die in de Structuurvisie Edam-Volendam worden benoemd zijn achterhaald en/of worden beïnvloed door grote vraagstukken.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
Wonen

- Behoud/versterking cultuurhistorisch waardevol stads- en dorpskern Edam en Volendam
- Woningbouw op uitbreidingslocaties (Broeckgouw maximaal 1200 woningen en Lange Weeren maximaal 1160 woningen) en binnenstedelijke herstructureringslocaties (o.a. Korsnass, Oorgat, Tase, bedrijventerrein Slobbeland, Maria Goretti)
- Diversiteit in woningbouw, aandacht voor starters zowel in koop als huursector en mogelijkheden bieden voor doorstroming vitale senioren
- Aandacht voor betaalbare woningen voor eenpersoonshuishoudens en verzorgd wonen

Bedrijventerreinen
- Uitbreiding bedrijventerrein Oosthuizerweg;
- Transformatie bedrijventerrein Julianaweg naar lichtere bedrijvigheid (ontlasting zware transportbewegingen en overlastsituaties aangrenzende woongebieden)
- Transformatie bedrijventerrein langs Hyacintenstraat/Lupinestraat naar lichtere bedrijvigheid met wonen
- Regionale bedrijventerrein Baanstee-Noord moet over langere periode mede voorzien in de bedrijfsterreinbehoefte binnen onze gemeente

Voorzieningen/verkeer
- Kwaliteitsbehoud/verbetering cultuurhistorisch waardevol centrum Edam en Volendam, ook qua voorzieningen
- Uitwerkingsopgave voor Europaplein en omgeving (ontwikkelingsruimte winkels, mogelijkheden voor herinrichting in relatie tot parkeeroplossingen)
- Kwaliteitsverbetering en herinrichting Dijk en Haven (beoordeling productaanbod/uitstraling, uitvoering verkeersmaatregelen, opwaardering openbare ruimte) en verbetering relatie Dijk/Zeestraat/tunnelproject Dril
- Handhaving/versterking sportvoorzieningen en versterking gebruikskwaliteit recreatiegebied Slobbeland en ontwikkeling verblijfsrecreatie Marinapark
- Studielocatie parkeren in combinatie met water langs Singelweg mits met goede landschappelijke inpassing
- Vernieuwen bestaande woonzorgcentra
- Bevorderen doorstroming en veiligheid hoofdwegen (realisatie 3e ontsluitingsweg)

Groen/agrarisch/water
- Behoud en versterking stedelijk groen
- Ontwikkelen (recreatieve) groenstructuur in en rond ontwikkellocaties Broeckgouw en Lange Weeren
- Behoud en versterking groene middengebied; behoud open groen gebied als bufferzone tussen Edam en Volendam
- Behoud/versterking natuurgebied Heitje van Katham en Fortgebied Edam
- Behoud openheid en behoud agrarisch karakter gebied Purmer (open buffer tussen Edam-Volendam en Purmerend) en behoud agrarisch gebied Zeevang (oud) met landschaps - en natuurwaarden
- Faciliteren wateropgave in gebied Lange Weeren (dus ten Oosten van N244) en langs Zeddeweg
- In acht nemen van een beschermingszone vanaf de dijk;
- Benutten potentie van waterfront als onderdeel van IJsselmeerkust en aan elkaar koppelen van de verschillende sferen van het Kleiperkgebied, Haven-zuid, Slobbeland en Marinapark en bevorderen van een meer continue route

Structuurvisie Zeevang 2040

Actueel of onderwerp van gesprek? **Diverse onderwerpen, programma´s en projecten die in de Structuurvisie Zeevang 2040 worden benoemd zijn achterhaald en/of worden beïnvloed door grote vraagstukken.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

Wonen

- Wonen is de belangrijkste drager van de dorpskernen en -linten
- Voorzien in voldoende woningbouw (overwegend lokale vraag) bij kleine kernen (uitleglocatie en zogenaamde bufferwoningen), in verband vitaliteit en leefbaarheid en basis voorzieningen, vraaggestuurd bouwen voor starters
- Vervangende woningbouw op herstructureringslocaties Oosthuizen daar waar zich ontwikkelingen voordoen (bijv. Cultureel Centrum)
- Herinvulling van vrijkomende (agrarische) bebouwing met woningbouw waar dit de leefbaarheid in kernen en linten verbetert
- Behoud sociale cohesie
- Op gang brengen ontwikkelingen die passen bij schaal/aard van Zeevang als “authentiek stukje Waterland”

Agrarisch/Natuur/Recreatie

- Behoud kwaliteiten van agrarisch landschap en veenweidegebied (en behoud cultuurhistorische patronen en elementen)
- Bieden van voldoende faciliteren voor agrariërs (zoals voldoende agrarische bouwmogelijkheden, schaalvergroting, verduurzaming)
- Ruimte voor verbrede landbouw in de vorm van recreatie, zorg, horeca, kleinschalige detailhandel en ambachtelijke bedrijvigheid voor nieuw economisch draagkracht buitengebied
- (Meer) benutten van kwaliteiten van het gebied voor recreatie
- Behoud en ontwikkeling natuur en optimale waterhuishouding
- Terughoudend beleid voor het Markermeer gezien de waardevolle kwaliteiten (openheid, ruimtelijke beleving, ecologie)
- Recreatie moet recht doen aan het karakter van het Markermeer en in principe kleinschalig; dit geldt ook voor aanleg van luwtemaatregelen (slibbeheersing/helderheid water) zonder negatieve beïnvloeding recreatieve waarde

Bedrijvigheid

- Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid; startende en doorgroeiende bedrijven vinden plek op informele en formele bedrijfslocaties in kernen en linten (verplaatsing naar elders noodzakelijk indien bedrijven niet meer passen qua maat en schaal binnen bebouwde structuur)
- Toekomstige uitbreiding bedrijfsterrein Oosthuizen

Voorzieningen/verkeer

- Behoud van voorzieningenaanbod met nadruk op hoofdkern Oosthuizen; voor overige kernen kunnen in toekomst de basisvoorzieningen niet worden gegarandeerd
- Inzet op herkenbare kernen en linten; Oosthuizen: maatschappelijk en commercieel voorzieningencentrum, Beets en Hobrede: rust en ruimte, Schardam: recreatie, Warder en Kwadijk: vitale woon-werk-linten, Middelie: kern met agrarische waarden en natuurwaarden
- Netwerk langzaamverkeersroutes optimaliseren door verbinden doodlopende wegen en aanleg fietspad langs Markermeer
- Oplossing verkeersafwikkeling in Waterrijk ter voorkoming overbelasting smalle wegen Oosthuizen, Hobrede etc.

LEKKER DOORPAKKEN!

Economisch beleid

*Een groot deel van het economische beleid wordt op dit moment opnieuw tegen het licht gehouden met het maken van een nieuwe economische visie; Onze Economische Toekomst 2040. Àlle ondernemers van de gemeente zijn voor deelname aan dit traject uitgenodigd en de visie wordt in samenhang met andere beleidsterreinen opgesteld. Daarmee wordt het traject Onze Economische Toekomst 2040 'Omgevingswet-proof'. Dat werk gaan we in stap twee natuurlijk niet opnieuw doen. In stap vier gaan we wel in gesprek over of we dit traject en de aanverwante onderwerpen goed in samenhang op hebben genomen in het eerste concept van onze omgevingsvisie.**

Economische Agenda 2020

Actueel of onderwerp van gesprek? **De 'Economische Agenda 2020' wordt beïnvloed door het traject 'Onze Economische Toekomst 2040'.***
Op dit moment geeft de Economische Agenda 2020 voor de economische structuur van Edam-Volendam de gewenste ontwikkelingsrichting aan. Het beleid is per economische hoofdsector nader uitgewerkt. De Economische Agenda 2020 is een koepeldocument; de doelstellingen en het beleid zijn een bouwsteen voor ander beleid en (gebieds)visies. Dit is onder andere terug te vinden in de Toekomstvisie Bedrijventerreinen, de Detailhandelstructuurvisie en de Toeristische visie.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Voldoende werkgelegenheid, zoveel mogelijk passend bij de eigen beroepsbevolking
- Gezond ondernemersklimaat met kansen voor vernieuwing en innovatie, en een toekomstbestendige economische structuur
- Plezierig woon- en leefklimaat, positieve bijdrage lokale bedrijvigheid, duurzaam ruimtegebruik en voorkomen van overlast

Toekomstvisie Bedrijventerreinen

Actueel of onderwerp van gesprek? **De Toekomstvisie Bedrijventerreinen wordt beïnvloed door het traject 'Onze Economische Toekomst 2040'.***

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Volledige transformatie van bedrijventerrein Slobbeland naar wonen of een toeristisch-recreatieve functie
- Reservering industrieterrein Oosthuizerweg voor ‘echte’ bedrijvigheid
- Gedeeltelijke transformatie bedrijventerrein Julianaweg

Toeristische Visie

Actueel of onderwerp van gesprek? **De Toeristische Visie is in samenwerking tussen de oude gemeenten Zeevang en Edam-Volendam tot stand gekomen. Hoewel de hoofdlijnen nog actueel zijn, wordt het beleidsveld beïnvloed door andere onderwerpen en vraagstukken.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Verhogen van de kwaliteit van toeristisch product
- Betere spreiding van bezoekers
- Dagtoeristen langer vast te houden en het aantal verblijfsbezoekers omhoog te brengen

Detailhandelstructuurvisie

Actueel of onderwerp van gesprek? **De Detailhandelstructuurvisie is actueel, maar vergt regelmatige monitoring.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Aantrekkelijk en compleet winkelaanbod voor verschillende doelgroepen (inwoners, regio, toeristen)
- Duurzame winkelstructuur
- Leefbare en vitale dorpen

Ander ruimtelijk beleid

Woonvisie

Actueel of onderwerp van gesprek? **De in de Woonvisie opgenomen onderzoeken naar woonbehoefte en woonwensen vergen regelmatige monitoring en actualisatie.**
Een woonvisie wordt vormgegeven vanuit de gedachte dat de gemeente regie voert over het woonbeleid door in goed overleg met woningcorporaties, marktpartijen en het maatschappelijk middenveld tot beleidskeuzen te komen en vervolgens met deze partners afspraken te maken over de uitvoering van dit beleid. Het streven is gericht op een optimale verdeling van de beschikbare woningvoorraad, uitgaande van het zo goed mogelijk laten aansluiten van het aanbod op de vraag. Daarnaast legt de Woonvisie ook verbindingen met beleid op aanpalende terreinen als zorg en welzijn, duurzaamheid en leefbaarheid.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Zorg voor voldoende en geschikte woongelegenheid
- Sturen op kwaliteit en variatie van woonruimten en woonmilieus
- Uitgangspunt is een evenwichtige opbouw van de bevolking en de woningvoorraad, waarbij kwaliteit boven kwantiteit gaat
- Streven naar een hoogwaardig en veilig leef-, woon-, en werkmilieu, dat duurzaam van kwaliteit is
- Investeren in ruimtelijke kwaliteit, aandacht voor bestaande wijken, uitgaande van een levensloopbestendige, veilige, schone en duurzame leefomgeving. Naast fysieke aspecten gaat het daarbij zeker ook om sociaal-maatschappelijke aspecten

Grondbeleid

Actueel of onderwerp van gesprek? **Het grondbeleid is actueel (2018), maar zou kunnen worden beïnvloed door de samenhang met andere onderwerpen. Grond is van belang bij het ontwikkelen van de gemeente. Voor mogelijke ontwikkelplannen of voor de realisatie van de gemeentelijke visie in het algemeen. Of het nu gaat om restgroen, particuliere of zakelijke (bouw) plannen, recreatie, sport of anderszins. Het Grondbeleid richt zich op een efficiënt en rechtvaardig verloop van activiteiten op de grondmarkt met het oog op het realiseren van doelstellingen.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Derden faciliteren in de exploitatie van gronden, waarbij de gemeente de rol aanneemt van regisseur zodat de gewenste plannen worden gerealiseerd

Erfgoedverordening en Monumentenbeleid

Actueel of onderwerp van gesprek? **De erfgoedverordening wordt geëvalueerd.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Beschermen en versterken cultuurhistorische kwaliteiten
- Bescherming gemeentelijke monumenten

Nota Bestemmingsregeling Horeca Activiteiten

Actueel of onderwerp van gesprek? **Horecabeleid wordt geactualiseerd.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Duidt verschillende soorten horeca activiteiten aan; basis voor regelgeving
- Bevestiging horecastop 1987 vanwege beteugelen overlast

Gebiedsgericht beleid

Naast het beleid over specifieke onderwerpen, bestaan er ook een aantal gebiedsgerichte beleidsdocumenten. Hierin staat (samenhangend)beleid voor specifieke gebieden binnen onze gemeente.

Edam Vitaal

Actueel of onderwerp van gesprek? **Edam Vitaal is aangegrepen om ervaring op te doen met de verbeterdoelen van de Omgevingswet. Edam Vitaal is in 2018 opgesteld en door de raad vastgesteld. Daarbij zijn verschillende belangrijke onderwerpen van de leefomgeving van de oude kom van Edam in samenhang benaderd en is de samenleving in Edam breed betrokken.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Maatschappelijke verbinding bevorderen
- Meer en veiligere ruimte voor voetgangers en fietsers
- Gemotoriseerd verkeer naar de randen
- Revitalisering economie door stimulering diversiteit horeca en detailhandel
- Toegankelijkheid verbeteren
- Verbinding met het water versterken
- Streven naar een evenwichtige woningvoorraad
- Multifunctioneel gebruik van pleinen
- Cultuurhistorische waarde versterken met opwaardering openbare ruimte bij onderhoud

Nota herinrichting Europaplein

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Verbeteren verblijfsklimaat Europaplein
- Streeft naar bereiken van meer levendigheid
- Uitzondering op horecastop

Visie Raadhuisstraat

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Stuurt bij initiatieven uit de markt aan op het verwijderen van storende bebouwing en herstel van de karakteristiek van het oorspronkelijke dorpslint aan de Raadhuisstraat

Integraal Ontwikkelingsplan Waterfront Volendam

Actueel of onderwerp van gesprek? **Door de dynamiek van ontwikkelingen aan het waterfront is er behoefte aan een samenhangende en toekomstvaste vernieuwde kijk op het gebied.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Benutten van de potentie van het waterfront als onderdeel van de IJsselmeerkust
- Aan elkaar koppelen van de verschillende sferen aan het waterfront en bevorderen van een meer continue route

Beleid op het gebied van bouwen en milieu

Omgevingsbeleidsplan

Actueel of onderwerp van gesprek? **Het Omgevingsbeleidsplan is recent tot stand gekomen en dus actueel. Het document wijst echter op on- of onderbelichte onderwerpen binnen ons beleid. Daarmee kunnen thema's in dit document onderwerp van gesprek zijn voor de omgevingsvisie.**
Het Omgevingsbeleidsplan is enerzijds een koepeldocument; de doelstellingen en het beleid zijn een bouwsteen voor ander beleid. Anderzijds geeft het een handvat voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
Klimaat en duurzaamheid
- Verbeteren kwaliteit leefomgeving en bijdrage aan duurzame wereld door aandacht voor klimaat en duurzaamheid
- Schadelijke activiteiten tegen gaan en positieve activiteiten stimuleren
- Voorbeeldrol klimaat en duurzaamheid
- Duurzame energie stimuleren en C02 uitstoot verminderen
- Duurzaam ondernemen stimuleren
- Duurzaam wonen stimuleren

Landschap, groen en natuur
- Het behoud en de uitbreiding van het landschap, natuur en biodiversiteit
- Nadere invulling geven aan luwtemaatregelen
- Behoud natuurbeheersvergoeding voor de agrariërs
- Onderhouden en uitbreiden natuurlijk groenbeheer binnen stedelijk gebied
- Buitengebied De Purmer en Zeevang openhouden

Water
- kwaliteit en kwantiteit van water, de verbinding van het watersysteem met andere systemen en de veiligheid dienen op orde te zijn
- Foutaansluitingen aanpakken en tegengaan onder- en overbemaling
- Waarborgen schoon zwemwater
- Samenwerking afwaterketen voortzetten

Luchtkwaliteit en geur
- behoud huidige luchtkwaliteit die voldoet aan alle wettelijke normen
- inzetten voor een hoog niveau van luchtkwaliteit en een zo groot mogelijke beperking van geurhinder

Geluid, trillingen en straling
- Inwoners moeten zo min mogelijk geluidhinder ondervinden, maar de regelgeving moet ook niet te beperkend worden
- De gemiddelde geluidhinder mag niet boven de streefwaarden uit komen
- Geluidhinder mag per saldo niet toenemen en op plaatsen met een hoge verkeersintensiteit moet het afnemen
- Aanvaardbare inpassing van antennes in de omgeving

Bodem en ondergrond
- Aanwezige schone bodem moet schoon blijven
- Verontreinigde grond dient goed beheerd te worden en er mag geen nieuwe verontreinigde grond ontstaan

Externe veiligheid
- De gemeente is een veilige plek om te wonen en te werken. De gemeente zet zich in om dit zo houden door de risico’s laag te houden en de veiligheid te waarborgen
- Blijvend voldoen aan wettelijke veiligheidsnormen

Afval
- Voor het behoud van de leefomgeving is het belangrijk afval op een efficiënte manier in te zamelen en te recyclen
- Integraal afvalbeleid voor zowel het stedelijke als het landelijke gebied
- Inzetten voor een hoogwaardige inzameling en scheiding van afval

Welstand, beeldkwaliteit en monumenten
- Inzetten voor behoud verschillende karakteristieke waarden zoals de oude stadsgezichten, monumenten en archeologische locaties
- Inzetten om het buitengebied open te houden en nieuwbouw te laten passen in de omgeving

Duurzaamheidsagenda

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De doelstellingen en ambities kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Werken aan een energieneutrale gemeente; Doel 2022: 35% (800 TJ = 222.000 MWh) van het totale energieverbruik (1) besparen, (2) duurzaam opwekken of (3) compenseren
- Werken aan een toekomstbestendige gemeente t.a.v. de risico's van klimaatverandering; Doel 2020: risico's inzichtelijk
- Naar een circulaire economie; Doel 2022: 75% scheiding huishoudelijk afval en max 100 kg restafval per persoon per jaar
- Streven naar meer duurzaam verblijfstoerisme met versterking van de lokale economie
- Streven naar een duurzame gemeentelijke organisatie; Doel 2022: Edam-Volendam realiseert 100% duurzame inkoop

Bodembeleidsplan

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Aanwezige schone bodem moet schoon blijven
- Verontreinigde grond met goed beheerd worden
- Er mogen geen nieuwe bodemverontreinigingen ontstaan
- Aanwezige bodemverontreinigingen mogen niet leiden tot humane, ecologische of verspreidingsrisico's

Welstandnota

Actueel of onderwerp van gesprek? **De doelstelling van de Welstandnota komt straks ook terug in één van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet; het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit. De ambitie voor die goede omgevingskwaliteit raakt andere onderwerpen en vraagstukken en zal dus onderwerp zijn van gesprek.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:
- Een bijdrage leveren aan de belevingswaarde van gemeente Edam-Volendam
- Belangrijke karakteristieken van bebouwing beschermen en zorgen dat nieuwe ontwikkelingen daarop voortbouwen

Beleid op het gebied van openbare ruimte en beheer

Op het beleidsveld van openbare ruimte en beheer kent de gemeente veel geactualiseerd sectoraal beleid. Over het algemeen kan dit beleid als basis dienen voor de omgevingsvisie maar moeten de onderwerpen uiteindelijk wel in samenhang met andere beleidsvelden worden gebracht. De gemeente heeft nog geen 'groenbeleid', maar ambtelijk is wel een start gemaakt om dit te gaan maken. Groenbeleid zal integraal onderdeel worden van de omgevingsvisie.

Visie en Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Actueel of onderwerp van gesprek? **De Visie en het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) is opgesteld naar aanleiding van een motie door de raad van de oude gemeente Edam-Volendam, met daarin de wens tot het opwaarderen van de toeristische gebieden in Edam en Volendam. Tijdens het proces van het opstellen van dit stuk heeft de gemeentefusie tussen Edam-Volendam en Zeevang plaatsgevonden. Daarom is de 'nieuwe' gemeente in zijn geheel meegenomen in de visie die als basis dient voor het handboek. Het handboek betreft tot op heden enkel de historische oude kommen Edam en Volendam. In het document staan er veel doelstellingen, ambities en ideeën.**
Het document is met een brede vertegenwoordiging uit de samenleving recent tot stand gekomen. Samen met belanghebbenden en experts zijn samen keuzes gemaakt om de openbare ruimte beter te maken. De samenhangende benadering en de verschillende niveau's van visie tot aan concrete toepassing, maken het document zeer geschikt voor een vertaling naar de instrumenten van de Omgevingswet; de doelstellingen en ambities kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Door de openbare ruimte van de oude kerngebieden Edam en Volendam op te waarderen, de belevingswaarde en het karakter uit te dragen, de verblijfskwaliteit te vergroten en de openbare ruimte de verbindende factor te laten zijn tussen wonen, werken, toerisme en vrije tijd.
- Herkenbaarheid landschappelijke structuren versterken
- Identiteit van de plek versterken
- Eenheid in inrichtingselementen
- Recreatieve waarde van het water verhogen
- Historische structuren herkenbaar maken

Verkeersplan

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De doelstellingen en ambities kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- De gemeente Edam-Volendam wil een bereikbare, leefbare gemeente zijn voor iedereen
- Doorlopend en kwalitatief fietsnetwerk aan logische routes in de gehele gemeente met voldoende fietsparkeerplaatsen
- We willen dat voetgangers zich veilig kunnen bewegen in de gemeente
- Bewustwording en handhaving van alle geldende verkeersregels in de gemeente
- Inzetten op een goede en logische inrichting van de wegen, zodat de weggebruiker begrijpt wat er van hem wordt verwacht
- Verminderen parkeerdruk waarbij ook naar bredere maatregelen wordt gezocht (meenemen technologische ontwikkelingen, deelsystemen e.d.)

Beleid Laadinfrastructuur Elektrische Voertuigen

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- De gemeente Edam-Volendam wil aanvragers die afhankelijk zijn van een parkeerplek in de openbare ruimte faciliteren in het mogelijk maken van het laden van elektrische vervoermiddelen

Beleidsplan Wegen

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moet daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Achterstand op onderhoud inlopen
- Bij herinrichtingen worden knelpunten zoveel mogelijk opgelost (zoals veiligheid, doorstroming en parkeercapaciteit)
- Meerjarige onderhoudsplannen worden duurzaam uitgevoerd
- De openbare ruimte in de oude kernen Edam en Volendam worden éénduidig ingericht

Beleidsplan Havens

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Streven naar duurzaam en maatschappelijk kostenbewust beheer van civieltechnische kunstwerken
- Civieltechnische kunstwerken zijn veilig, bedrijfszeker, gaan lang mee en zijn schoon
- Gestructureerd regulier onderhoud en inlopen op achterstallig onderhoud
- Verantwoord omgaan met het milieu
- Naast traditioneel beheer (technische aspecten, onderhoudbaarheid en veiligheid) ook inzetten op belevingswaarde en beeldkwaliteit

Beleidsplan Bruggen

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Streven naar duurzaam en maatschappelijk kostenbewust beheer van bruggen
- Bruggen zijn veilig, bedrijfszeker, gaan lang mee en zijn schoon
- Gestructureerd regulier onderhoud en inlopen op achterstallig onderhoud
- Verantwoord omgaan met het milieu

Beleidsplan Afvalbeheer

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Ontwikkelen van een duurzame inzameling, 24 uurse beschikbaarheid en het tegengaan van vervuiling; de hele gemeente wordt van ondergrondse containers voor huishoudelijk restafval voorzien
- Streven naar een optimale plaatsing van containers zodat loopafstanden beperkt blijven, met extra aandacht voor senioren
- Buiten de bebouwde kom zorgen voor een passend alternatief voor inzameling vanwege de lage inwonersdichtheid

Beleidsplan Openbare Verlichting

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Verminderen en voorkomen van lichthinder
- Verkeersveiligheid bevorderen binnen de bebouwde kom, met name extra aandacht voor de oversteekplaatsen (zebra's)
- Bevorderen van het gevoel van sociale veiligheid bij bewoners, mede gelet bij de achterpaden
- Bij vervanging van bestaande onderdelen en voor nieuwe gebieden gebruik maken van energiebesparend maatregelen (bijvoorbeeld LED-lampen en smartverlichting). Daarbij waar mogelijk gebruik maken van eigen netten in plaats van de Liander combi-kabel
- Terughoudend met plaatsen verlichting in buitengebieden

Gemeentelijk Rioleringsplan Zaanstreek-Waterland

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Verbeteren van waterkwaliteit
- Efficiënter zuiveren en terugwinnen van energie en grondstoffen
- We kiezen ervoor om waar mogelijk de buitenruimte in te zetten om op geschikte locaties water vast te houden en te bergen. Hiermee hoeft het rioolstelling niet onnodig en kostbaar te worden verruimd
- Bij de inrichting houden we zoveel mogelijk rekening met weersextremen die de ontwerpnormen van riool en buitenruimte overstijgen
- We integreren de waterrobuuste inrichting met andere ruimtelijk-economische ontwikkelingen van verschillende partijen

Beleid op het gebied van het sociale domein

Beleid binnen het sociale domein heeft regelmatig een relatie met, of uitwerking op, de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie gaan we daarom de verbinding leggen tussen de relevante onderwerpen in het sociale domein (die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving) en het fysieke domein. De verbetering van deze samenhang is een speerpunt van de Omgevingswet.

Het beleid op het sociale domein is over het algemeen actueel. Echter, om de genoemde samenhang te verbeteren is beleid van het sociale domein onderwerp van het gesprek in stap 2.

Op dit moment zit de afdeling Samenleving van gemeente Edam-Volendam in een traject waarbij de overlappende werkzaamheden en doelen met elkaar verbonden worden. Dit heeft als doel om (uiteindelijk) integraal en thematisch te werken. Het Koepeldocument Sociaal Domein dient als leidraad en paraplu. In 2015 heeft de transformatie plaatsgevonden, waarbij de taken omtrent de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet naar de gemeentes kwamen.
Binnen het sociale domein worden in 2019 vier nieuwe beleidsnota's verwacht: het Integraal Onderwijshuisvestingsplan, de Nota Burgerparticipatie, de Nota Speelruimtebeleid en het Sportaccommodatiebeleid. Ambtelijk is reeds een start gemaakt voor het opstellen van het Integraal Onderwijshuisvestingsplan. Een school heeft, evenals het schoolgebouw, een brede maatschappelijke functie (brede school). Binnen de schoolgebouwen is ruimte voor meerdere instanties, met als doel extra maatschappelijke waarde voor kind en opvoeders. De functionaliteiten van het schoolgebouw worden afgestemd op de wijk c.q. locatie. Bij nieuwbouw worden de ambities omtrent samenwerking tussen scholen en andere partners meegenomen in de ruimtebepaling en het ontwerp van het gebouw. Onderwijshuisvestingsbeleid zal integraal onderdeel worden van de omgevingsvisie voor zover dit van toepassing is op de 'fysieke leefomgeving'.

Verordening WMO

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Bevorderen van sociale samenhang, mantelzorg en vrijwilligerswerk, toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, veiligheid en leefbaarheid in de gemeente
- Ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking in de eigen leefomgeving
- Bieden van beschermd wonen en opvang

Beleidsplan WMO

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Bevorderen van zo lang mogelijk zelfstandig wonen
- Bevorderen toegankelijkheid leefomgeving (voorzieningen, gebouwen, openbare ruimte), ook voor mensen met een beperking

Sportnota

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met voldoende sportieve buitenruimte; uitnodigend om te gaan sporten/bewegen en voldoende veilig om gedurende de gehele dag te gebruiken

Programma LEF

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Sturen op een 'kansrijke leefomgeving' (activiteiten, fysieke leefomgeving, accomodaties) voor jeugd om gezondheid te stimuleren

Nota Leefstijl

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Inwoners in Edam-Volendam van voldoende mogelijkheden voorzien om overgewicht te voorkomen en tegen te gaan

Nota Jeugd

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Stimuleren van kinderen om op de fiets naar school te gaan
- Stimuleren van het buitenspelen van kinderen
- Sturen op voldoende plekken in de openbare ruimte voor de samenkomst van jongeren

Kunst- en cultuurbeleid

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Doorontwikkeling van Edam-Volendam als gemeente met vitale kernen door versterking van het cultuuraanbod
- Meer aandacht voor kunst en cultuur genereren door het realiseren van kunst (beeldend of optredens) in de openbare ruimte of publieke gebouwen in de gemeente

Woonzorgvisie

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Sturen op nabijheid van (welzijns)voorzieningen, zodat iedereen aan de samenleving mee kan doen
- Mensen moeten langer thuis kunnen blijven wonen, maar moeten ook voldoende woonmogelijkheden hebben als thuis wonen niet langer gaat
- Inspelen op de veranderende woonwensen van de ouder wordende bevolking
- Benutten van participatie en uitnodigingsplanologie om bijzondere woonvormen te realiseren
- In de toekomst voorzien in voldoende huisvesting voor GGD doelgroep (onderzoeken mogelijkheid kleine sociale huurwoningen)

Actieprogramma Integrale Veiligheid

Actueel of onderwerp van gesprek? **Het Actieprogramma Integrale Veiligheid is opgesteld met een uitgebreid participatietraject. In 2018 zijn door de gehele gemeente in verschillende gebieden uitgebreide bijeenkomsten georganiseerd. De brede benadering binnen het traject, met als doel recht te doen aan de belevingswereld van inwoners en het subjectieve aspect van veiligheid, heeft geresulteerd in een programma dat veel aspecten van de leefomgeving raakt.**
Dat werk gaan we in stap twee natuurlijk niet opnieuw doen. In stap vier gaan we wel in gesprek over of we dit traject en de aanverwante onderwerpen goed in samenhang op hebben genomen in het eerste concept van onze omgevingsvisie.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Van bestrijding van onveiligheid naar benadrukking van wat wel goed gaat
- Uitgangspunt is preventief handelen
- Inwoners delen met de gemeente samen de verantwoordelijkheid voor de leef- en woonomgeving

Kadernota Handhaving Openbare Ruimte

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Participatie en samenwerking als basis
- Balans tussen preventie en repressie
- Daadkrachtige aanpak

Beleidsnota Evenementenveiligheid

Actueel of onderwerp van gesprek? **Actueel. De hoofdlijnen van het beleid kunnen onderdeel zijn van de basis van de omgevingsvisie, maar moeten daar wel in samenhang met andere onderwerpen worden gebracht.**
In Edam-Volendam worden al jarenlang sfeervolle, goedbezochte en veilige evenementen georganiseerd zoals de Pieperrace, de boekenmarkt, buurtfeesten, sportevenementen, kaasmarkten, kermissen, braderieën en vele muziekevenementen. Door het gevarieerde aanbod en het goede verloop van jaarlijks terugkerende en nieuwe evenementen profileert Edam-Volendam zich als bruisende en dynamische gemeente. Edam-Volendam ziet daarnaast de belangstelling voor grote en kleinere evenementen binnen haar gemeentegrenzen toenemen.

De bestaande hoofdlijn(en) in dit beleidsdocument:

- Een blijvend evenwichtig aanbod van evenementen voortzetten
- Het imago en de positie als bruisende en dynamische evenementengemeente behouden en versterken

Trends & ontwikkelingen | Welke grote vraagstukken komen er op ons af?

We willen dat de omgevingsvisie een duidelijke koers uitzet voor de toekomst. Een visie waar bijvoorbeeld verkeer, erfgoed, wonen, milieu, landschap, water in samenhang worden bekeken. Daarom hebben we een verkenning gedaan grote opgaven die op onze gemeente afkomen. Deze worden in het proces naar de omgevingsvisie aangevuld en aangescherpt.

Woningbehoefte

Door individualisering, huishoudensverdunning en vergrijzing veranderen de woonwensen. Daardoor blijft er vraag naar meer woonruimte bestaan, zowel in de huur- als in de koopsector. Tot 2040 verwacht provincie Noord-Holland voor onze gemeente een groei van 1.000 inwoners en 1.900 huishoudens. De huishoudensgroei is mede door de vergrijzing groter dan de bevolkingsgroei.

Verwacht wordt dat de woningbehoefte in de regio Amsterdam tot 2040 toe neemt met 154.500 woningen. Als we alleen maar ééngezinswoningen zouden bouwen, zou die behoefte overeenkomen met het volledig ontwikkelen van een gebied zo groot als het buitengebied van onze gemeente.

Hoe gaat die woningbehoefte zich verder ontwikkelen? Hoe willen wij wonen in de toekomst?

Vergrijzing, zelfredzaamheid en zorg voor elkaar

Absoluut en relatief gezien is de vergrijzing hoog, In Edam-Volendam is de huishoudensgroei hierdoor de komende jaren groter dan de bevolkingsgroei. Dit wordt veroorzaakt door de selectieve bevolkingsgroei uit het verleden. De ouders van jonge gezinnen uit Amsterdam die zich in de jaren zeventig in de regio vestigen worden nu 65+. Hierdoor neemt ook de zorgvraag sterk toe, vooral bij huishoudens ouder dan 75 jaar. Tegelijkertijd willen we dat inwoners langer thuis wonen kunnen blijven wonen, maar ook dat er voldoende woonmogelijkheden zijn wanneer thuis wonen niet meer gaat.

Met de toewijzing van veel nieuwe zorgtaken aan de gemeente lijkt het erop dat er een nieuwe behoefte is ontstaan aan maatschappelijk vastgoed. Deze ontwikkeling gaat gepaard met het terugtrekken van woningcorporaties uit maatschappelijk vastgoed, omdat deze zich meer op het kerndoel ‘sociale woningbouw’ zijn gaan concentreren.

Het aanpassen van bestaande huur- en koopwoningen, maatschappelijk vastgoed en de mobiliteit van de ouder wordende bevolking vraagt de komende jaren om extra aandacht.

Hoe spelen we in op de veranderende woonwensen van de ouder wordende bevolking? Hoe passen we onze leefomgeving aan zodat deze ook voor senioren veilig gebruikt kan blijven worden? Hoe zorgen we dat onze kernen vitaal en leefbaar blijven?

Vitale en leefbare kernen

De vitaliteit en leefbaarheid vergt constante aandacht. In de kleinere kernen staan de voorzieningen onder druk. In de grotere kernen dreigen gebieden onder de voet te worden gelopen door grote aantallen bezoekers en zien we door de bussen de bus niet meer. Door stedelijkeverdichting komen woon- en werkgebieden (weer) dichter bij elkaar.

Hoe houden we het leven in de kleine kernen vitaal? Hoe houden we onze lucht, bodem en water schoon? Hoe zorgen we dat geluidshinder acceptabel blijft? Hoe zorgen we voor een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid?

Economische transitie en werkgelegenheid

In Edam-Volendam wordt gewerkt. Hard gewerkt. Dat is goed voor de mensen. En wat goed is voor de mensen is goed voor de gemeenschap. Om ook later te kunnen genieten van al dat harde werken is het zaak dat er nu vooruit wordt gekeken. De uitbreiding van bedrijventerrein Oosthuizerweg is niet door gegaan. Op bedrijventerrein Julianaweg zijn vragen uit de markt voor de realisatie van woningbouw.

Kunnen we dan nog wel werken of krijgen we meer informele werklocaties? Moeten alle bedrijven de gemeente uit, om plaats te maken voor woningbouw? Of worden we het nieuwe Siliconvalley? Kan vis uit een 3D printer komen? Moeten al onze agrariërs een carrièreswitch tot krokodillenfluisteraar overwegen? Is er straks nog genoeg werk voor onze kinderen?

Klimaatverandering en biodiversiteit

We leven al eeuwenlang samen met water. Dit heeft ons welvaart, kennis en erfgoed opgeleverd. Maar ook risico's. Klimaatverandering zorgt voor steeds meer extremere weersomstandigheden. Extreme warmte en droogte of juist hevige regenval. De kans op overstromingen neemt toe en hittestress wordt een groeiend probleem.

Daarnaast is de biodiversiteit in 2016 in Noord-Holland met 85% afgenomen ten opzichte van de oorspronkelijke ongestoorde situatie rond 1700. Prognoses is dat dit percentage met nog eens tien procent afneemt in de komende veertig jaar. Afbreuk van onze ecosystemen heeft een negatieve invloed op de basis van ons leven.

Dit alles vraagt om meer waterberging, dijkversterking en terreinen klimaatbestendig (adaptief) en ecologisch in te richten. Er is een transitie nodig naar een situatie waarin investeringen in groen, water, wegen en (her)ontwikkeling worden gecombineerd om de klimaatbestendigheid, veiligheid, kwaliteit en gezondheid van de stad te verbeteren en betaalbaar te houden. De gemeente heeft zich in maart 2019 aangesloten bij de landelijke publiekscampagne van Stichting Steenbreek. Het doel van deze actie is het tegengaan van de verstening in de tuin en bewoners bewust maken van de nadelige gevolgen van deze verstening.

Hoe gaan we er samen voor zorgen dat we droge voeten houden? Hoe zou het klimaatbestendige Edam-Volendam van de toekomst er uit kunnen zien? Is de bij er dan ook nog bij of luisteren we dan naar het gezoem van 'bestuif-drones'?

Duurzaamheid en circulaire economie

Duurzaamheid betreft een steeds omvangrijker onderwerp, waarvan de energietransitie op dit moment de meest actuele en ook acute is. Dat is een typisch transitievraagstuk: we weten ongeveer waar we vandaan komen (centrale energieopwekking op basis van gas en kolen), we kennen elementen die behulpzaam zijn bij een transitie naar een nieuw systeem (zoals windenergie, zonne-energie, biomassa en restwarmte) en er zijn reeds ervaringen, maar hebben nog geen vastomlijnd idee hoe het eruit gaat zien en hoe we dat gaan organiseren.

Met de wereldwijde ambities op het gebied van verduurzaming groeit de noodzaak van een transitie naar een circulaire economie. Hierin worden nieuwe verbindingen in productieprocessen tussen bijvoorbeeld water, landbouw en energie gezocht om kringlopen te sluiten en het hergebruik van rest- en afvalstoffen mogelijk te maken. Productieprocessen worden niet alleen efficiënter, maar hebben ook een minder grote negatieve impact op mens en natuur.

Hoe kunnen wij in de toekomst in onze energiebehoefte voorzien? Hoe zou de circulaire economie van Edam-Volendam er uit kunnen zien?

Toekomst van het landschap

Door landbouwkundige drooglegging van veenweiden treedt krimp, inklinking en oxidatie van veenbodems op. Hierdoor daalt het maaiveld en komen broeikasgassen vrij. Door klimaatverandering zal dit proces toenemen.

Hoe groot is dit probleem bij onze veenweidegebieden? Kunnen we onze veenweidegebieden minder kwetsbaar te maken voor gevolgen van klimaatverandering (zoals meer maaivelddaling, wateroverlast en verdroging)?

Technologie en innovatie

Digitale informatie en communicatie is steeds meer aanwezig in de fysieke leefomgeving (sensoren, camera's) en maakt nieuwe innovaties mogelijk.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze mobiliteit gaat veranderen! We delen auto's en autobezit neemt af. We gaat steeds meer elektrisch rijden; niet alleen met de auto maar ook met de fiets krijgen we een duwtje in de rug. De Noord-Zuidlijn rijdt en bussen naar Amsterdam worden binnenkort allemaal elektrisch. Elke fabrikant die iets met auto's of luchtvaart doet, houdt zich ook bezig met de ontwikkeling van 'vliegende auto's'.

Hoe ontwikkelt dit zich verder in de toekomst? En wat voor eisen stelt dat aan de leefomgeving van morgen?

Van waterlandse tram naar 'bouwbusjesfile' op de N247. Onze bereikbaarheid is constant in beweging. We hebben een snelweg door onze gemeente maar geen op en afrit. We hebben een spoorlijn door onze gemeente maar geen station. Om de bereikbaarheid van onze gemeente te behouden en te verbeteren moeten we nadenken over nieuwe ontsluitingen. Niet alleen voor de bereikbaarheid, maar ook voor de veiligheid, leefbaarheid en gezondheid van de leefomgeving rondom de bestaande primaire ontsluitingswegen.

Welke kansen liggen er voor een betere bereikbaarheid van onze gemeente?

Inventarisatie overlegstructuren | Met wie zijn wij in gesprek?

Wij voeren regelmatig al veel gesprekken over onderwerpen die straks ook terug gaan komen in onze omgevingsvisie. We doen dat met verschillende partijen en binnen diverse samenwerkingsverbanden. Soms gaat dat over lokale onderwerpen, maar soms zijn onderwerpen zo groot dat wij die regionaal of nationaal moeten bespreken. Voor het opstellen van en het werken met de omgevingsvisie zal dat ook zo zijn. Hieronder staan een aantal belangrijke gesprekspartners en samenwerkingsverbanden waar we op dit moment regelmatig mee in gesprek zijn. Deze opsomming is geen totaal overzicht, maar geeft wel een goed beeld van de reikwijdte van 'het gesprek'.

Provincie Noord-Holland

De provincie streeft ernaar om minimaal halfjaarlijks een ´Goede Diensten Overleg´ (GDO) met een gemeente te voeren en daarbij alle lopende en toekomstige plannen/initiatieven van die gemeente te bespreken. Bij een GDO worden alle onderwerpen aangekaart die raken aan het ruimtelijke domein. De provincie maakt ook van de gelegenheid gebruik om provinciaal beleid toe te lichten. De omgevingsvisie van de provincie 'NH2050' is vastgesteld.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Het HHNK is er voor het beschermen het land tegen het water, tegen wateroverlast en watertekort, voor schoon en gezond oppervlaktewater en voor veilige (vaar)wegen. De wettelijke bevoegdheden van het waterschap zijn vastgelegd in de Waterschapswet. Voor de onderdelen waar het waterschap in dit kader nadere eisen en stelt zijn vastgelegd in De Keur met bijbehorende leggers en beleidsregels. Een belangrijk project vormt de dijkversterking van de Markermeerdijken.

Vervoersregio Amsterdam

De Vervoerregio Amsterdam verbindt gemeenten en werkt aan een regio waar mensen vlot hun bestemming bereiken. De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad vormen samen de Vervoerregio Amsterdam. De Vervoerregio is opdrachtgever van het openbaar vervoer per bus, tram en metro. De Vervoerregio financiert ook verbeteringen in de regionale infrastructuur voor (vracht)auto, fiets en openbaar vervoer. De Vervoerregio stimuleert het fietsgebruik. Verder zet de Vervoerregio zich in voor een verkeersveilige regio en reductie van het aantal verkeersslachtoffers.

Metropool Regio Amsterdam (MRA)

De Metropoolregio Amsterdam is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 32 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. De MRA telt drie platforms: Ruimte, Economie, Mobiliteit. Deze zijn samengesteld uit wethouders en gedeputeerden. Onder het platform Ruimte vallen de portefeuillehoudersoverleggen Wonen, Duurzaamheid en Landschap. Op basis van de MRA Agenda en werkplannen bepalen de platforms welke acties de MRA oppakt, wie hierbij optreedt als bestuurlijk trekker en welke ambtelijke ondersteuning hiervoor noodzakelijk is.

Regionale Energie Strategie (RES)
Transitie Visie Warmte (TVW)

Op nationaal niveau is in juli 2018 een akkoord op hoofdlijnen tot stand is gekomen voor het Klimaatakkoord. Vanuit dit Klimaatakkoord worden gemeenten verplicht te werken aan een RES en een TVW. In de RES wordt aangegeven welke bijdrage onze regio kan leveren aan de op nationaal niveau geformuleerde doelstellingen voor duurzame energieopwekking en CO-2 reductie. De TVW geeft per wijk inzicht in de beste alternatieve methode voor verwarming van bebouwing en een prioritering daarin.

Buurgemeenten

Niet alleen binnen samenwerkingsverbanden hebben wij gesprekken met andere gemeenten. Wij weten onze buren natuurlijk ook te vinden als bepaalde onderwerpen daar om vragen.

Omgevingsdient IJmond (ODIJmond)

ODIJmond voert namens vijftien gemeenten en de provincie Noord-Holland diverse milieutaken uit. Denk hierbij aan thema's als energie, duurzaamheid, luchtkwaliteit, kwaliteit van de bodem, geluid, veiligheid en flora & fauna.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, brandweer, politie en GHOR, waarin wordt gewerkt aan de veiligheid van de inwoners van onze regio.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Een GGD heeft de taak de gezondheid van inwoners in een gemeente of regio te beschermen en te bevorderen. De GGD draagt bij tot het creëren van een gezonde leefomgeving, die bewoners uitnodigt tot het ontwikkelen van gezond gedrag.

Wijk- en dorpsraden

Wijk- en dorpsraden spelen een belangrijke rol in het gesprek tussen inwoners en de gemeente.

Koepel Sociaal Domein

De Koepel Sociaal Domein bestaat uit in totaal acht vertegenwoordigers vanuit de Jeugdraad, de WMO-raad, de Participatieraad en de Seniorenraad. De koepel Sociaal Domein adviseert het college en/of de gemeenteraad gevraagd en ongevraagd over beleidsvoornemens.

Industrie- en Bedrijfsgroep Edam-Volendam (IBEV)

De IBEV behartigt de belangen van industriële (en andere) bedrijven in de gemeente Edam-Volendam. Het werkt mee aan de vestiging en het behoud van een goede werk-/woonsituatie in onze gemeente.

Economisch Platform

In het Economisch Platform nemen vertegenwoordigingen van het bedrijfsleven, het maatschappelijke middenveld en de gemeente zitting.

Bureau Toerisme Laag Holland

Bureau toerisme Laag Holland richt zich op het stimuleren van toerisme in onze regio.

Recreatieschap Twiske-Waterland

De gemeenten en de provincie Noord-Holland werken samen aan het recreatiegebied Twiske Waterland.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Samen zetten we koers!

In gesprek over ambities | Hoe ziet de volgende stap eruit?

Waar gaan we over in gesprek?
We gaan in gesprek over onze ambitie. We gaan het hebben over waar we naar toe willen en welke koers we zetten om daar te komen.

Onze omgevingsvisie moet minstens bevatten wat de Omgevingswet ons voorschrijft. Dat is een beschrijving op hoofdlijnen van:
1. De (gewenste) kwaliteit van de leefomgeving
2. De geplande ontwikkeling, gebruik, beheer en bescherming van het grondgebied
3. Het samenhangende beleid voor onze leefomgeving

We gaan in STAP 2 van het proces met name in gesprek over de **kwaliteit (1)** die wij graag willen bereiken voor onze leefomgeving. *Wanneer hebben we een 'goede leefomgeving' bereikt? Hoe ziet die leefomgeving er uit?*

We maken allemaal **gebruik** van onze leefomgeving. Dat is ook een onderwerp waar iedereen uit de gemeente een beeld bij heeft. In het gesprek nemen we daarom het **gebruik** van de leefomgeving als vertrekpunt om de kwaliteit van onze leefomgeving te gaan bepalen:

*Hoe willen wij hier **wonen, werken & leren** en **sporten & ontspannen**?*

Binnen de vertrekpunten van het gesprek komen veel onderwerpen van de eerdere inventarisatie (identiteit, ambitie, grote vraagstukken etc.) samen. De inventarisatie geeft richting en ruimte; het voedt en stelt tegelijk kaders voor het gesprek.

Richting

Edam-Volendam is een sterk merk en daar zijn we trots op! Identiteit is de basis voor de omgevingsvisie en het gesprek.

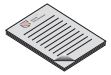

We praten over de ambities die we al hebben en hoe we dat voor de toekomst zien.

We gaan in gesprek over samenhangende antwoorden op de grote vraagstukken.

Soms hebben we het over lokale onderwerpen, maar soms zijn onderwerpen zo groot dat wij die regionaal of nationaal moeten bespreken.

Ruimte
We doen geen werk dubbel. Alles wat actueel is en past binnen de doelen en regels van de Omgevingswet, geldt als basis voor de visie. Alles wat niet meer actueel is, of wordt beïnvloedt door vraagstukken en uitdagingen die op ons af komen, is onderwerp van gesprek.

Recente trajecten zoals het Handboek Inrichting Openbare Ruimte, Edam Vitaal, Onze Economische Toekomst 2040 en het Actieplan Integrale Veiligheid gaan we niet opnieuw doen. In stap vier gaan we wel in gesprek over of we deze trajecten en onderwerpen goed in samenhang op hebben genomen in het eerste concept van onze omgevingsvisie.

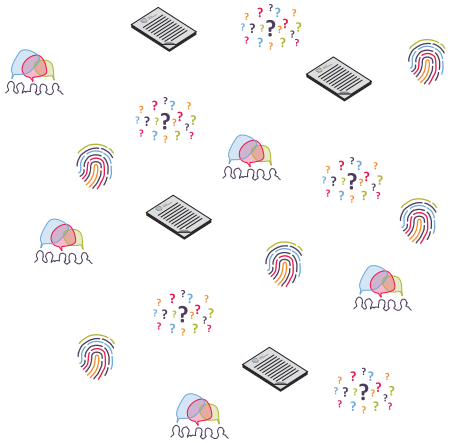

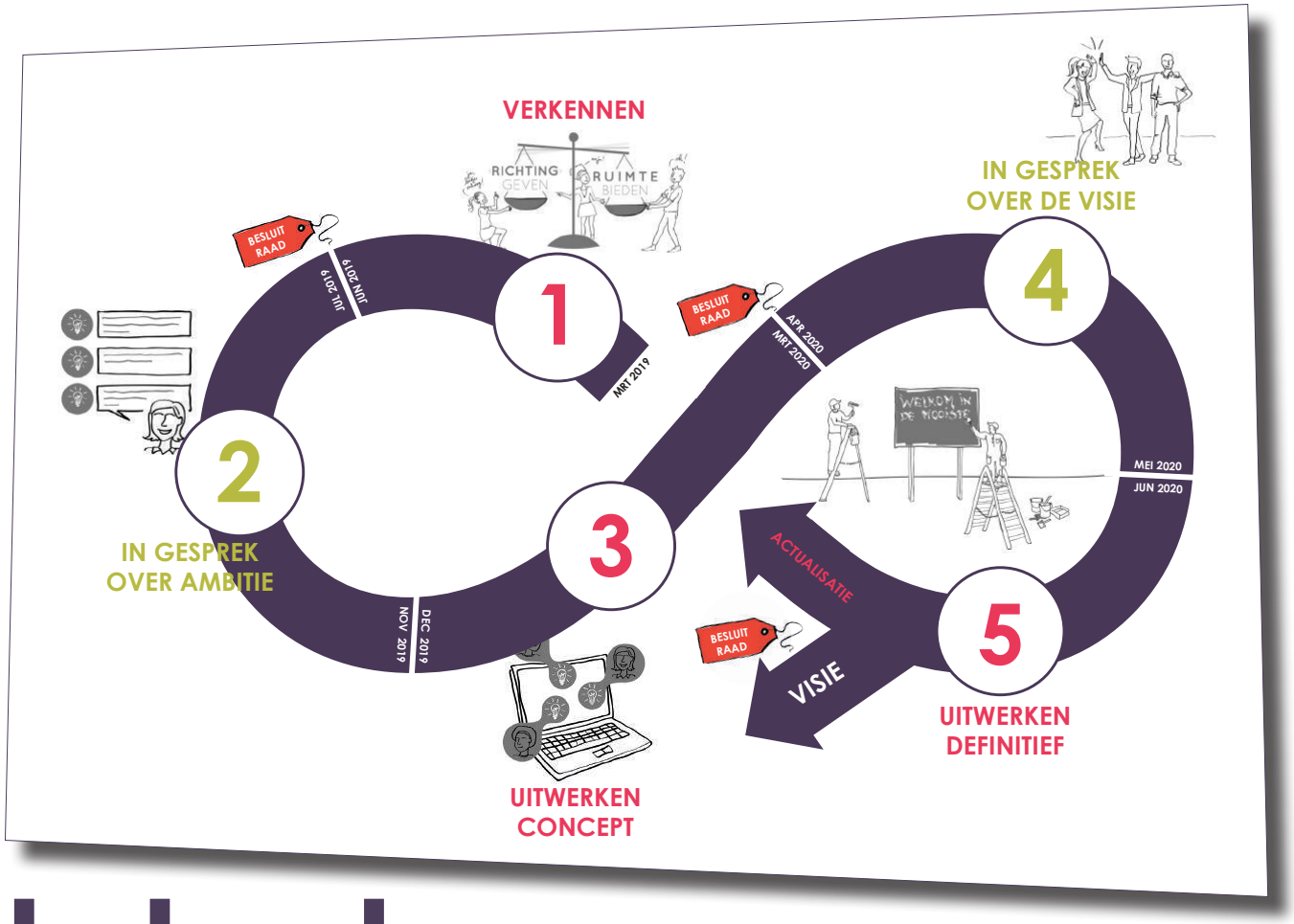
VERKENNEN
RICHTING GEVEN
RUIMTE BIEDEN
BESLUIT RAAD
JUL 2019
JUN 2019
MRT 2019
1
2
IN GESPREK OVER AMBITIE
NOV 2019
DEC 2019
3
UITWERKEN CONCEPT
BESLUIT RAAD
APR 2020
MRT 2020
IN GESPREK OVER DE VISIE
4
MEI 2020
JUN 2020
5
UITWERKEN DEFINITIEF
BESLUIT RAAD
ACTUALISATIE
VISIE

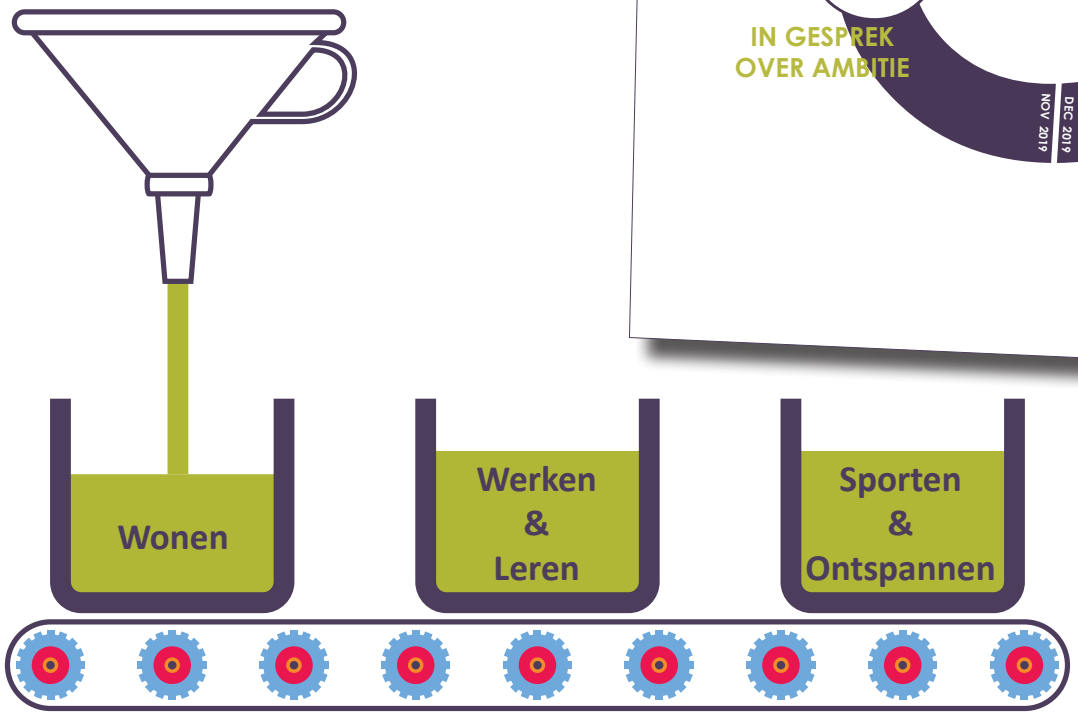
Wonen
Werken & Leren
Sporten & Ontspannen

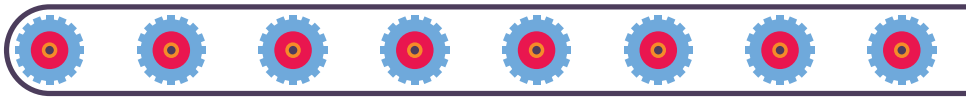

Met wie gaan we in gesprek?

Eerst participatie, dan pas een visie. Maar met wie gaan we in STAP 2 in gesprek? Met het model ‘Ringen van Invloed’ identificeren we niet alleen wie mogelijk een belang heeft bij de koers van Edam-Volendam, maar ook de bijbehorende rollen bij het participatieproces. Wiè staat waar op de 'participatieladder'? Wie informeren we, wie raadplegen we, wie zijn onderdeel van de co-productie, wie maken de beslissingen?

Beïnvloeders
Belanghebbenden die formeel of informeel invloed uitoefenen op het project.

Uitvoerders
Belanghebbenden die een rol spelen bij de uitvoering van het project of kennis kunnen leveren.

Gebruikers
Belanghebbenden die worden geraakt door de gevolgen van het traject.

Beslissers
Belanghebbenden die beslissingen nemen over het project.

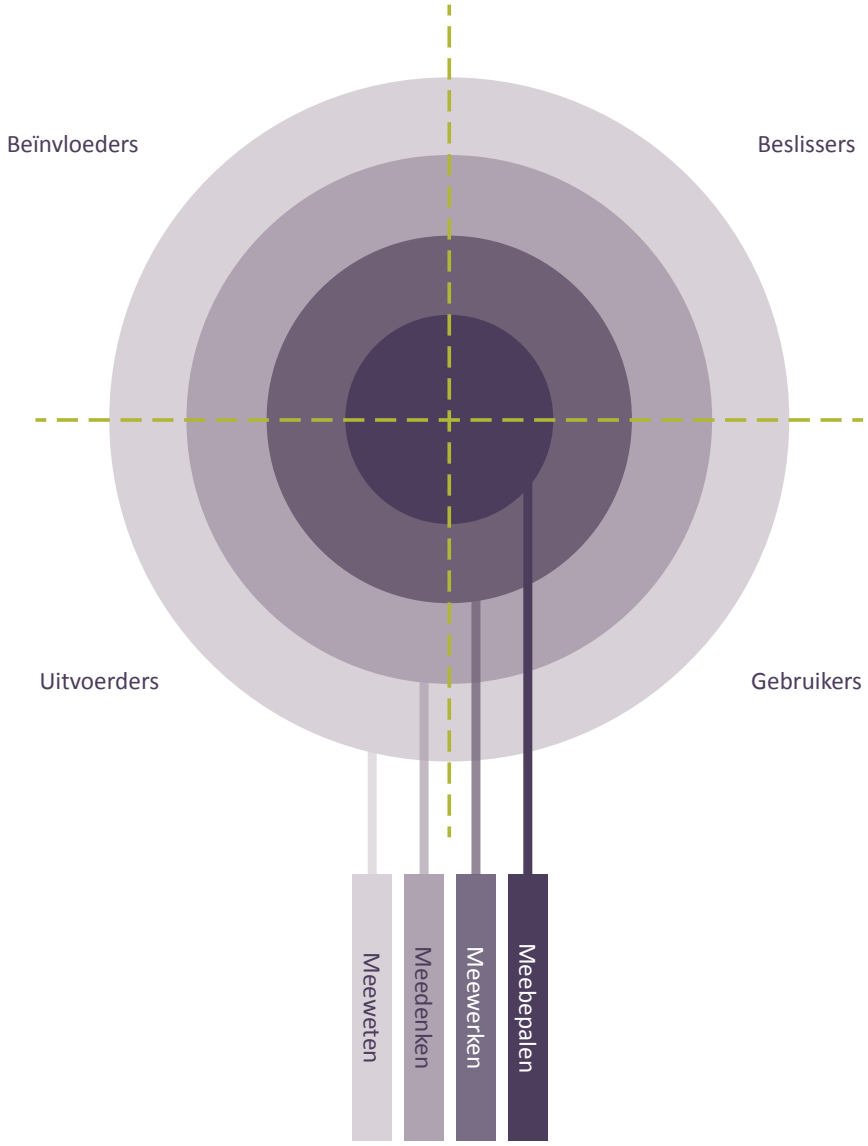

Meebepalen
Het nemen van beslissingen met een doorslaggevende invloed; koers bepalend (bijvoorbeeld met deze spelregels voor STAP 2).

Gemeenteraad	Beslissend
College van B&W	Beslissend
Projectteam Omgevingsvisie	Uitvoerders

Meewerken
Daadwerkelijk meedoen of meewerken aan STAP 2.

Wethouder(s)	Beïnvloeden
Raadsleden	Beïnvloeden
Ambtelijke organisatie	Uitvoerders
Participanten	Gebruikers

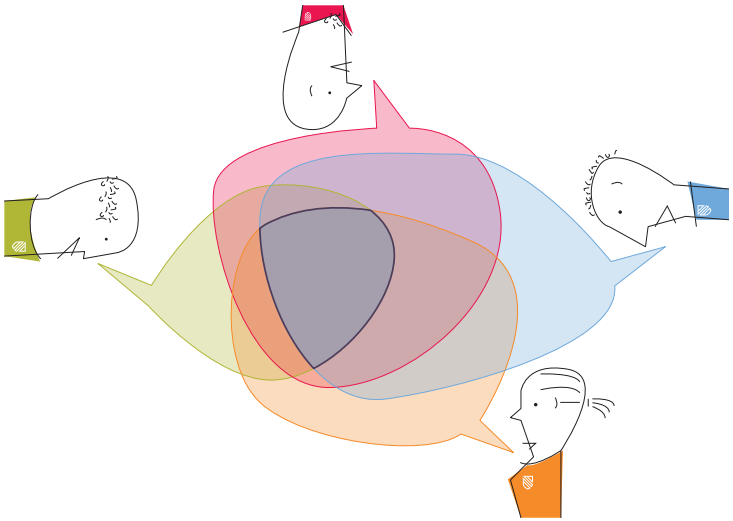

Meedenken
Geven mening en delen kennis in STAP 2.

Ambtelijke organisatie	Beïnvloeden
Provincie	Beïnvloeden
HHNK	Beïnvloeden
Rijkswaterstaat	Beïnvloeden
Buurgemeenten	Beïnvloeden
Wijk- en dorpsraden	Beïnvloeden
Koepel Sociaal Domein	Beïnvloeden
MRA	Uitvoerders
Veiligheidsregio	Uitvoerders
Vervoersregio	Uitvoerders
Omgevingsdienst	Uitvoerders
GGD	Uitvoerders
Recreatieschap	Uitvoerders
Maatschappelijke instellingen	Gebruikers
Inwoners	Gebruikers
Ondernemers	Gebruikers
Stichtingen en verenigingen	Gebruikers

Meeweten
Moeten op de hoogte gehouden worden.

Rijk	Beïnvloeden
VNG	Uitvoerders
Netbeheerders	Gebruikers

Hoe gaan we in gesprek?

Om mensen uit Edam-Volendam goed bij de omgevingsvisie te betrekken, zetten we verschillende communicatie en participatie middelen in en maken we vooraf afspraken.

We vragen de deelnemers:

- om hun ideeën, wensen, zorgen, vragen, creativiteit en deskundigheid met ons te delen;
- om te respecteren dat wij in de verkennende fase geen uitspraken en toezeggingen doen, en te accepteren dat wij het algemeen belang dienen door eerst te luisteren zodat wij daarna zorgvuldige afwegingen voor de koers van Edam-Volendam kunnen maken.

We beloven de deelnemers dat wij hun inbreng serieus nemen. Dat houdt in:

- dat wij naar ieders inbreng luisteren en die zo goed mogelijk proberen te begrijpen;
- dat wij alle inbreng die geleverd wordt meenemen in het proces van oordeelsvorming over mogelijkheden en alternatieven, afweging en besluitvorming, uitmondend in de koers;
- dat wij aan alle inwoners kenbaar zullen maken wat de uitkomsten van de verkenning, oordeelsvorming en besluitvorming is en dat wij bereid zijn uit te leggen hoe met de inbreng die door de inwoners is geleverd is omgegaan;
- dat wij ook minderheidsstandpunten serieus nemen en rekening houden met minderheidsbelangen. Niet iedere inwoner kan zijn of haar zin krijgen en niet elk idee of bezwaar kan gehonoreerd worden, maar wij beloven dat wij ons zullen inspannen om steeds te kijken hoe wij nadelen van de uiteindelijke keuzes zo klein mogelijk kunnen maken.

WAT vragen we op welke manier?

- Centraal staat dat het proces naar de omgevingsvisie moet inspireren en prikkelen. Onze inwoners moeten niet alleen de urgentie voelen dat hun stem gehoord moet worden, maar ze moeten het ook daadwerkelijk leuk vinden om mee te denken, te praten en te doen. We nodigen ze dan ook op een inspirerende, creatieve en soms ook ludieke manier uit om het gesprek aan te gaan. Samen bepalen we de koers van Edam-Volendam.
- De vragen die we stellen zijn grofweg in twee soorten ingedeeld: vragen over dromen en vragen over koers. We beginnen met de focus te leggen op vragen over ideeën, beelden, dromen en wensen. Wat hebben de inwoners te wensen? Hoe kijken zij naar de langere termijn? Wat vinden de inwoners belangrijk in hun leefomgeving? Hoe zien de inwoners de toekomst van Edam-Volendam voor zich? Welke kenmerken van Edam-Volendam vinden de inwoners belangrijk en moeten behouden blijven? Welke wensen en dromen leven er onder inwoners met betrekking tot hun leef-, woon- en werkomgeving?
- Vervolgens, en dat kan deels parallel, brengen we meer diepte in de gesprekken en stellen we vragen over de koers die we moeten varen volgens de deelnemers. Dit doen we door 'gespreksstarters' in te brengen. Door middel van een scherpe en heldere campagne maken we de gespreksonderwerpen herkenbaar voor iedereen en vragen we hun visie op de onderwerpen voor de middellange termijn. Daarmee zorgen we er voor dat mensen de mogelijkheid hebben om betrokkenheid te voelen. Op verschillende manieren maken we de onderwerpen bespreekbaar.
- Door middel van deze tweedeling in abstractie zorgen we voor zowel input voor visievorming als verdieping in de gespreksonderwerpen. Daarmee slaan we twee vliegen in één klap en maken we het voor inwoners direct duidelijk waarom we bepaalde zaken vragen. Daarnaast is het voor iedereen aantrekkelijk om over dromen en de koers naar die dromen toe te praten.

We zetten aantrekkelijke middelen in door middel van een herkenbare en aansprekende campagne waar in we met de samenleving de koers van Edam-Volendam uitzetten. Daarbij gebruiken we onder andere de volgende middelen.

- **Denk-en-doe-mee campagne 'De koers van Edam-Volendam'**
  We zetten een herkenbare, aansprekende en prikkelende campagne op die gebruikt wordt in het hele traject van de omgevingsvisie. In deze fase geven we de campagne vorm en brengen we haar onder de aandacht. De inwoners moeten in één oogopslag zien en weten dat deze campagne bedoeld is voor de omgevingsvisie, voor de toekomst van de leefomgeving. Dat geldt dus ook voor evenementen waar participatie vorm krijgt, door middel van de campagne herkenbaar en uitnodigend. 'De koers van Edam-Volendam' geeft invulling aan die campagne.

- **'Het Praathuis' komt naar u toe!**
  Wie kent ons praathuis aan de Dijk niet? En hoe mooi zou het zijn als we met het praathuis naar de mensen toe kunnen gaan? Door middel van een mobiel praathuis gaan we de gemeente rond en kunnen we iedereen op elke locatie spreken. We plaatsen het mobiele praathuis op verschillende plekken waar het gesprek met inwoners aan kan worden gegaan. Niet alleen is dat op markten, pleinen, op de Dijk of bij evenementen. We gaan ook naar doelgroepen toe: naar sportverenigingen, scholen, ouderencomplexen, het skatepark, maar ook gewoon midden in een wijk.

- **Ansichtkaartenactie**
  We delen ansichtkaarten uit aan de inwoners met het verzoek ze terug te sturen naar de gemeente. De voorkant van de kaart geeft een mooi beeld van de kern waar we op dat moment zijn. Op de achterkant staat een tweetal vragen:
  - Ik ben trots op Edam-Volendam, omdat…
  - Voor mij zou Edam-Volendam nog mooier en beter worden, als…

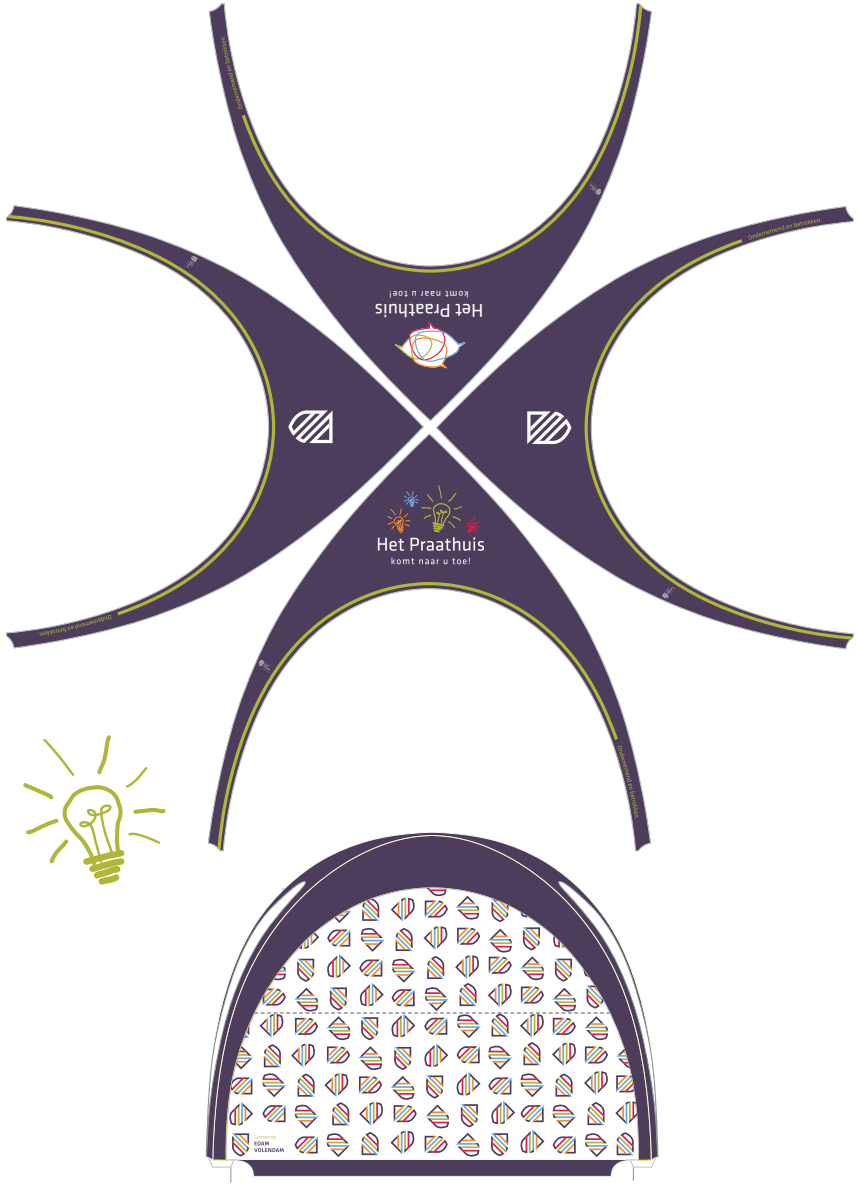

- **Omgevingsvisiebingo**
  Om ouderen te betrekken bij de omgevingsvisie gaan we langs ouderencentra en doen we met hen omgevingsbingo. Aan de hand van termen over de leefomgeving gaan we daar mee het gesprek aan en horen we graag van de ouderen wat zij belangrijk vinden, maar ook wat zij vanuit hun levenservaring willen meegegeven voor de toekomst van de leefomgeving.

- **Digitaal interactief platform**
  Online zijn nog veel meer mensen te bereiken dan alleen offline. Daarom gebruiken we ook digitale hulpmiddelen om zoveel mogelijk informatie op te halen. Hiermee geven we ook invulling aan het dilemma van het betrekken van de 'zwijgende meerderheid'. Het opbouwen van een platform of het inzetten van een app voor het reageren op stellingen is technisch niet moeilijk. De uitdaging zit 'm in het trekken van bezoekers naar het platform of de app. Daar worden zowel traditionele als nieuwere vormen voor toegepast. Op flyers worden (in campagnestijl) mensen uitgenodigd om het platform te bezoeken om verder te discussiëren. Bij alle activiteiten wordt het platform onder de aandacht gebracht. Traditionele als sociale media worden ingezet voor de bekendheid, evenals mond op mond reclame. Het voordeel van een online discussie is dat iedereen dat onder het genot van een drankje in de avonduren op de bank kan doen. Bekendheid met het platform of de app is daarbij dus cruciaal. Op het platform worden prikkelende stellingen geplaatst, maar die stellingen worden ook gebruikt om mensen fysiek mee te laten praten. Ze moeten uitdagend en prikkelend genoeg zijn om mensen de locatie te laten bezoeken waar ze het gesprek met de gemeente aan kunnen gaan, of dat nu het mobiele praathuis is of een bijeenkomst in een ouderencomplex of een school.

- **Advertenties lokale media**
  De lokale media zijn en blijven belangrijke kanalen om informatie te verspreiden en mensen uit te nodigen naar activiteiten te komen. We spreken met de lokale media advertentieruimte af en een goede en zorgvuldige planning. De campagnestijl komt in alle uitingen terug en geeft herkenbaarheid bij het openslaan van de krant of het openen van de betreffende website.

- **Nieuwbrief gemeente**
  De periodieke nieuwsbrief van de gemeente wordt gebruikt voor het promoten van activiteiten. We plannen een aantal specifieke themanummers in om extra aandacht voor dit traject te vragen.

- **Sociale media**
  Sociale media bieden de mogelijkheid om kort en krachtig ergens aandacht voor te vragen. We zetten dit middel in om op een prikkelende en uitnodigende manier aandacht te vragen voor de gesprekken die op verschillende plaatsen plaatsvinden.

- **Folders en poster**
  Folders en poster met prikkelende boodschappen of stellingen werken om mensen bereid te vinden naar een bijeenkomst of evenement te gaan. Het traject van de Economische Visie heeft dat aangetoond.

- **Video verslag**
  Beelden zeggen meer dan woorden. Voor promotiedoeleinden, uitnodigingen, impressies en terugkoppelingen gebruiken we video en film. Verhalen met beeld zeggen nog meer dan beelden alleen, we laten de inwoners aan het woord in de filmpjes om hun verhaal te vertellen.

Denk mee over DE KOERS
voor Edam-Volendam

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Samen zetten we koers!

Colofon

Document: Verkenningen Omgevingsvisie
Het voorliggende document is een uitgave van Gemeente Edam-Volendam.

Gemeente Edam-Volendam gaat een omgevingsvisie maken. Een omgevingsvisie is een nieuw beleidsinstrument onder de Omgevingswet dat richting geeft aan de toekomst van de gemeente.

Het maken van de visie en het bepalen van de koers doen we graag samen! Het voorliggende document is een weergave van de eerste stap in het proces; het geeft richting én ruimte voor de gesprekken over de toekomst in stap twee van het proces.

Datum
09 MEI 2019

Status
COLLEGE VAN B&W
14 MEI 2019
VASTGESTELD

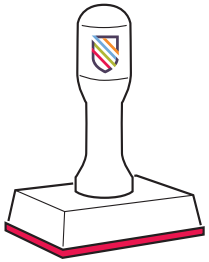

GEMEENTERAAD EDAM-VOLENDAM
04 JULI 2019
VASTGESTELD

Heeft u vragen over de omgevingsvisie?
Aanspreekpunt voor de omgevingsvisie zijn:
- **Manu van Lin**
- **Nicole Ploeger**

omgevingsvisie@edam-volendam.nl

Gemeente
EDAM VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

Omgevingsvisie
Edam-Volendam

Samen zetten we koers!

W. van der Knoopdreef 1
1132 KN Volendam
Telefoon: 0299-398398
Email: info@edam-volendam.nl

www.edam-volendam.nl